

Fåglar ² 2011

Bohuslän

Fågelåret 2010

Fåglar i Bohuslän

ges ut av Bohusläns Ornitologiska Förening (BohOF) och utkommer med två nummer per år. Det första numret under året innehåller artiklar om fåglar, fågelskådare och fågellokaler i Bohuslän, medan nummer två utgörs av en sammanställning av intressanta fågelobservationer som gjorts under det föregående året.

BohOF grundades år 1998. Föreningens syfte är att stimulera intresset för och kunskapen om fågellivet i Bohuslän, samt att agera i fågelsskyddsfrågor inom landskapet. Varje år anordnas ett antal möten, föredrag, exkursioner, studiecirkelar och resor för medlemmar och andra intresserade.

Medlemsavgiften (som inkluderar *Fåglar i Bohuslän* och ett medlemsblad) är 150 kr, för juniorer 50 kr och för familjemedlemmar 40 kr. Beloppet sätts lämpligen in på postgiro 169 55 43–7, och glöm inte att ange namn, adress och gärna telefonnummer. Dekaler med BohOF:s märke kostar 20 kr. Äldre fågelrapporter från fågelåren 1998–2009 (samt nr 2 från 2006–2009 och 2011) finns fortfarande att köpa; är du intresserad så hör av dig till Kenneth Johansson (tel nr och e-postadress finns på sidan 59).

På BohOF:s hemsida **www.bohof.com** finns information om föreningen och fågelskådande i Bohuslän, samt flera intressanta länkar. Uppgifter om aktuella fågelobservationer på Västkusten finns på **www.kustobsar.se**

Namn, adresser och telefonnummer till BohOF:s styrelsemedlemmar och kommunombud återfinns på sidan 59. Rapportmottagare är Lars Viktorsson, och hans adress, e-postadress och telefonnummer finns på sidan 8 och 59.

Innehåll

Fågelåret 2010	4
Vädret	6
Fågelrapporten	8
Systematisk sammanställning	10
Så här rapporterar du	56
BohOF:s styrelse och kommunombud	59

Omslag: Skedstork. Tofta kile, Kungälv 13 juni 2010. Foto: Peter Hvass (www.hvassnatur.se).
Baksida: Skedstork. Tofta kile, Kungälv 13 juni 2010. Foto: Peter Grahn.

Förord

Stadsparken i Lysekil, tidigt på morgonen 13 juli 2011

Två oskygga strandskator med jordiga näbbar letar efter daggmaskar på gräsmattorna i den, om man bortser från undertecknad, just nu folktomma parken mitt i staden. Lågt över marken pilar några ladusvalor kors och tvärs mellan träden. Flockar av gråsparvar och pilfinkar födosöker tryggt i det läckert gröna gräset som fläckvis lysas upp av solens sneda strålar. Högt över parkens trädkronor sveper tornseglare omkring, samtidigt som ett tjugotal tamduvor stillsamt trippar omkring på grusgången intill mig. En ringduva hoar hest från en lind, och en stund senare en turkduva, medan koltrastar patrullerar häckar och buskagekanter och sädesärlor då och då gör ruscher på gräset. Bofinkar och enstaka skarpa kajläten hörs inifrån almarnas dunkel.

Från hustaken gnisslar fiskmå- och gråtrutungar, och lätena från deras föräldrar missar man knappast. De minsta ungarna liknar små, gråa troll där de hukar uppe på taknockarna, medan de största redan vinglar omkring i luften eller försöker hålla sig undan på marken. Blundar man känns det nästan som om man befann sig i en måskoloni på någon ö utanför kusten, men så var det ju de där sparvarna då, förstås. Och grönfinkarna. Och den slamrande sopbilen.

Tre fullvuxna kråkbarn försöker övertyga sina stressade föräldrar om att de är outhärdligt hungriga. Papperskorgarna har redan vittjats, och en del av innehållet ligger utspritt på marken. Snart kommer några av mina parkarbetande kollegor och städar upp eländet. Själv har jag börjat kantskära gräsmattorna, en trevlig omväxling mot att, som jag annars gör den här sommaren, sitta på en stor, bullrig åkgräsklippare dagarna i ända.

För fyrtio-femtio år sedan, eller något mindre, var parken och dess omgivningar gissningsvis fria från takhäckande måsar, och ringduvor, turkduvor, strandskator och ladusvalor hade nog ännu inte hittat hit. Men gråsparvarna fanns säkert här då också, och trevligt nog finns det gott om sådana i tätorten än idag.

Om någon timma börjar parken fyllas av turister, hundrastande människor, mina kollegor och, naturligtvis, det så kallade klientelet. Det ser ut att bli en fin julidag i Lysekil, även om sommaren redan börjat luta lite mot nästa årstid.

Till sist ett stort tack till alla som bidragit med fågelrapporter och foton detta år, samt till dem som på andra sätt medverkat i framställningen av denna skrift.

Ingemar Åhlund Tel 0704-50 86 25 E-post: ingemar55ah@yahoo.se

Fågelåret 2010

Sture Stork, den välbekanta *vita storken* som uppehållit sig i Bohuslän från augusti 2009 och året ut, sågs på Orust och Tjörn ända till slutet av februari. En *rördrom* hade däremot fått nog av snön och kylan och drog mot SV vid Ramsvikslandet 16 januari. I en lada i Lur, Tanum hittades en död *tornuggla* 15 februari, och två *rödbenor* sågs vid Galterön, Stenungsund 28 februari.

En riktig publikmagnet och linslus blev den *praktejderhane* som fanns vid Marstrand från 19 mars och tre veckor framåt. Vid Kråkudden sågs årets enda *vittrut* 30 mars, och samma datum dök den första *ägretthägern* upp, som följdes av ännu en. De senare sågs sedan då och då på olika håll i norra halvan av landskapet under de följande fem månaderna.

En *videsparv* upptäcktes vid en fågelmatning i Grebbestad 3 april, och landskapets tredje *amerikanska kricka* sågs i Nordre älv 10–16 april. Den 13 april påträffades en *brandkronad kungsfågel* på Öckerö, medan en *gulhämling* noterades vid Björlanda, Hisingen 25 april.

Maj inleddes med det osannolika fyndet av en *obestämd ripa* vid Kråkudden. I mitten av månaden uppehöll sig som mest arton *fjällpipare* vid Öxnäs, Hisingen och tre vid Svanvik, Orust. Hisingen bjöd dessutom på en *halsbandsflugsnappare* vid Björningsås och en sjungande *trastsångare* i Torslandaviken, båda upptäckta 23 maj. Ytterligare tre trastsångare påträffades senare i norra Bohuslän. Vid Metesten, Kungälv observerades en *rosenstare* från 29 maj och fem dagar framåt.

Från den 8 juni och drygt två veckor framåt turnerade en *toflärka* mellan Smögen, Kungshamn och Lysekil. Ännu en *skedstork* visade upp sig vid två kilar i Kungälv 9–14 juni, och en adult *havsörn* sågs flera gånger kring Rossö, Strömstad från midsommar och tre månader framåt. Tofta kile visade sin klass även som simandslokal genom att ”producera” kullar av *bläsand*, *snatterand*, *årta* och *skedand*.

Munkedals andra *flodsångare* hördes vid Nedre Lycke 13 juli, medan en *gulnäbbad lira* passerade Kråkudden 30 juli. Det sistnämnda datumet inräknades dessutom hela 5000 *tornseglare* vid Långåker, Tanum. Årets andra *gulhämling* noterades vid Runsvallen, Kungälv 14 augusti, och vid Kråkudden passerade drygt 300 *kustpipare* och 400 *myrspovar* mot söder 24 augusti. En ung *isländsk rödspov* sågs dessutom vid Ödsmåls kile, Kungälv 24–25 augusti.

I Stora Höga, Stenungsund uppehöll sig en *taigasångare* 23–25 september, medan en *större piplärka* sträckte förbi Vetteberget, Tjörn 2 oktober. Årets andra *taigasångare* sågs tillfälligt vid Björlanda, Hisingen 6 oktober och ännu en ung *isländsk rödspov* fanns vid Breviks kile, Tjörn 8–10 oktober. Dessutom sågs ytterligare en *större piplärka* på Koön, Kungälv 13 oktober. Hela 50 *mindre sångsvanar* sträckte förbi vid Hällsvik, Hisingen 6 november, och vid Råfsal på

*Tofslärka. Kungshamn 13 juni 2010. Foto: Thomas Bernhardsson
(www.pbase.com/tbernhardsson)*

Tjörn upptäcktes en *vitvingad trut* 14 november. Slutligen sågs en ung *jaktfalk* i Öckerö kommun vid två tillfällen i december.

Det hårda vinterklimatet under både början och slutet av året medförde få eller inga obsar av flera arter som normalt ses i goda antal under januari–februari och december. Exempelvis har inga decemberfynd rapporterats när det gäller grågås, enkelbeckasin, dvärgbeckasin, dubbeltrast och sävsparv.

Rekordhöga antal noterades under året för röd glada, havsörn, lärkfalk, göktyta, rödstrupig piplärka och sävsångare. Två långa fyndserier bröts: varken skärfläcka (som setts tolv år i sträck) eller tuvsnäppa (som setts tio år i sträck) påträffades detta år. Likaså avbröts busksångarens lovande fyraåriga serie.

En iberisk gransångare rapporterades under året från Funneshultssjön, Uddevalla, men beskrivningar och ljudupptagningar lyckades inte övertyga Raritetskommittén om arttillhörigheten. Antalet påträffade fågelarter i Bohuslän ligger därför kvar på 359.

Ingemar Åhlund

Vädret

Januari blev vintrig med snötäcke och minusgrader under hela månaden. De största snömängderna föll under ett par dagar före månadsslutet. De kallaste dagarna var under den första månadshalvan, en mildare period tog vid i mitten av månaden, men kylan vände tillbaka de allra sista dagarna. Kylan behöll sitt grepp under **februari**. Som ett exempel var det den kallaste februarimånaden på Måseskär sedan 1986. Stora snömängder föll särskilt kring den 20:e. I Lysekil uppmättes ett snödjup på 81 cm, vilket är rekord sedan mätningarna startade 1973. I slutet av månaden kom mildluft och snöfallet övergick i regn. Mildvädret under de sista februaridagarna gick i första **marshalvan** på nytt över i kyla. Först i mitten av månaden kom efterlängtat mildluft och med den våren. Men senare än normalt var det, i södra Bohuslän två veckor, och på Måseskär åtta dagar sent. Ännu den 26:e låg isen kvar i grunda havsvikar.

April hade i första halvan temperatur och soltimmar över det normala. En kall period kring den 20:e avlöstes mot månadsskiftet till och med av någon dag med skön sommartemperatur. Nederbörds mängden var nästan hälften av den normala. I en ganska kylig **maj** månad nådde inte ryssvärmerna Västkusten. Ett par dagar hade vi till och med nattfrost. I övriga Sverige föll mycket regn i samband med kraftiga åskväder. Men dessa nådde inte Västkusten, i stället hade vi nederbörd under det normala. **Juni** startade med några varma somardagar, därefter var vädret ostadigt till den 20:e, sedan njutbara somardagar månaden ut. Regn föll rikligt den 10:e och också natten mot månadens sista dag.

Juli var en månad med högsommarvärme, dock utan tropiska nätter. Den verkliga värmeböljan låg över sydöstra Sverige. Ett intensivt lågtryck kom från sydost i slutet av månaden och speciellt Göteborgstrakten drabbades av stora regnmängder. På 48 timmar föll 76 mm, vilket inte hänt sedan 1949. Stora regnmängder drabbade oss också under **augusti**. Ett intensivt nederbördsområde kom natten mellan den 12:e och 13:e. Mest regn fick Lysekil med 47 mm. Den 23:e kom den första höststormen med en medelvind på 25 m/s i skärgården. Dagar med uppehållsväder var lätt räknade. Även om definitionen för höst ännu bara nått Norrland, kändes det som om höstrusket redan var här. Ett högtryck inledde **september** månad, med kyliga dagar och nattfrost i inlandet. En vecka in i månaden nådde oss mild atlantluft, men den 15:e blev det kallare med temperaturer under det normala. Några kraftiga regnområden passerade och natten till den 16:e rådde hårda vindbyar längs kusten. Den sista veckan i månaden kom ett mäktigt högtryck och varmluften byttes till en kallare luftmassa. Meteorologiskt kom hösten den 28:e, utom vid kusten, där sommaren stannade kvar månaden ut.

Oktober blev en ganska lugn månad med några passerande regnväder med höstens första snö och frosthalka. Den 21:e kom regn, blåst och blötsnö. Vindstyrkan var 29 m/s i byarna. Snön töade bort utom i norra Bohuslän, där den låg kvar en tid. Så

Rosenstare med gemen stare. Harestad, Kungälv 3 juni 2010. Foto: Lars Lundmark (www.larslundmark.se)

inledde **november** med ett lågtryck med kraftigt regn. Den 3:e uppmättes 21 m/s i byarna. Första halvan var mild, dessutom med en temperatur över det normala mellan den 12:e och 15:e. Men sedan nådde oss kylan med temperatur mycket under det normala. Följaktligen kom vintern tidigare än vanligt, vid kusten nära en månad för tidigt. Snödjupet ökade mot månadsslutet och hade snarare januari-februarimått.

December blev en mycket kall månad med temperaturer på 6 till 7 grader under det normala. Som exempel hade Göteborgstrakten från den 17 november till 30 december +2,8° som högsta temperatur, ett rekord för tiden alltsedan mätningarna började 1859. Den 16:e föll stora snömängder bland annat medförande trafikproblem. Hela månaden var landskapet snötäckt. Under ovädret vid nyårshelgen uppmättes på Väderöarna 27 m/s i byarna.

Gunnar Wikman

Fågelrapporten

Underlaget till årets rapport kommer till största delen från rapportsystemet *Svalan* www.artportalen.se/birds. Uppgifterna gäller hela landskapet, alltså även Öckerö kommun och bohusdelen av Hisingen. Av utrymmesskäl är datauppgifterna oftast i sammandrag eller tabellform. Är du intresserad av detaljuppgifter för en viss art så kan du antingen gå in och söka dessa direkt i *Kustobsars* www.kustobsar.se eller *Svalans* databaser eller be rapportmottagaren om hjälp.

Om rapportering i allmänhet

För att vi ska få en god bild av landskapets fågelliv behövs bidrag från alla. Häcknings- och flyttningsförhållanden förändras för vissa fågelarter genom störningar och biotopförändringar, och att uppmärksamma detta är viktigt.

Uppgifter som lämnas via *Svalan* www.artportalen.se/birds kommer automatiskt med i underlaget till årssammanställningen, och rapporterar man där behöver man inte göra det på annat sätt. En personlig rapport skriven vid årets slut kan dock på ett bra sätt sammanfatta förändringar i olika arters uppträdande, och ge mer detaljerad information än de uppgifter som lämnas via *Svalan*. En sådan rapport kan alltså vara ett fint komplement till de observationer man redan förmedlat till *Svalan*, men man behöver givetvis inte rapportera dubbelt.

En eventuell årsrapport skickas in före den 31 januari. Den bör vara uppställd i systematisk ordning i A4-format och enligt följande mall: art – antal – kön, ålder, beteende – lokal – kommun – datum (2010-01-01) – observatör. Använd Excel med denna kolumnuppställning för att undvika mödosamt extraarbete och misstag i framför allt sifferuppgifterna. Rapportmall, om sådan önskas, återfinns på rapportsystemet *Svalan* www.artportalen.se/birds/fyndstatus.asp.

Rapportmottagare

Lars Viktorsson
Stenbackevägen 5
451 34 Uddevalla
Tel 0522 - 860 37
E-post: lars.v@spray.se

Medlemmar i Rrk Bohuslän under 2010

Peter Strandvik	0702 -12 80 76
Thomas Liebig	0303 - 891 23
Peter Backman	0704 - 41 76 45
Lars Viktorsson	0522 - 860 37
Matti Åhlund	0526 - 250 21

Om raritetsrapportering

För arter där raritetsrapport krävs är det viktigt att blanketten fylls i direkt på *Svalan* och så snabbt som möjligt. Vilka arter som kräver beskrivning framgår av rapportmallen (se ovan), men visas också automatiskt vid varje observation i *Svalan* och varje art på *Kustobsar*. De som inte rapporterar på *Svalan* kan skriva en raritetsrapport på papper eller i e-brev och skicka eller lämna den till rapportmottagaren. De mest sällsynta arterna granskas av SOF:s raritetskommitté (Rk) som sammanträder ett par gånger per år. Rapporter som inte kommer in före

31 januari året efter observationen medför att observationen inte godkänns för publicering.

Arttexter

Arttexterna har sammanställts av **Peter Strandvik, Ingemar Åhlund och Matti Åhlund**. **Peter Strandvik** har skött administrationen på *Svalan* för Bohuslän.

Redigering och komplettering av arttexterna och övrigt redaktionsarbete har utförts av **Ingemar Åhlund** och **Matti Åhlund**.

Att få allt i en sådan här årsrapport rätt är inte lätt: antalet observationer, datum, lokaler, observatörer, medobservatörer osv är mycket stort, och tycks öka för varje år, varför det är nära nog omöjligt att undvika att olika slags fel smyger sig in.

Vi ber dig påpeka allvarligare fel så att vi kan rätta till dem i kommande nummer (kontakta rapportmottagaren).

Förkortningar och förklaringar

ad, adult: gammal fågel i slutlig dräkt

juv, juvenil: ungfågel

ob: obestämd, dvs ej artbestämd

pull (pullus eller pulli): dununge eller dunungar

rast: rastande

s-dr: sommarträkt

sj: sjungande

sp: spelande

str: sträckande

subad: nästan adult, inte riktigt gammal och utfärgad

1K, 2K osv: ålder angiven i kalenderår

Rr: raritetsrapport erfordras

Kommun- och områdesförkortningar

H-n Hisingens bohusdel

K-v Kungälv kommun

L-E Lilla Edets kommun (bohusdelen, dvs väster om Göta älv)

L-l Lysekils kommun

M-l Munkedals kommun (utom Valbo-Ryrs socken, som tillhör Dalsland)

O-t Orust kommun

S-ad Strömstads kommun

S-nd Stenungsunds kommun

S-s Sotenäs kommun

T-m Tanums kommun

T-n Tjörns kommun

U-a Uddevalla kommun

Ö-ö Öckerö kommun

Systematisk sammanställning för år 2010

Knölsvan *Cygnus olor*

Fler än 200 ex rapporterades från två lokaler, båda sedan länge de pålitligaste svansamlingsställena i landskapet: Torslandaviken, Hisingen 1 juni–9 september, som mest 572 ex 10 juli (Birger Kaiser), och Kalvöfjorden, Orust 28 juli–21 augusti, som mest 525 ex 28 juli (Stefan Olsson).

Mindre sångsvan *Cygnus columbianus*

Tjugofem vårfynd av totalt 71 ex mellan 24 mars och 7 april. Den största flocken, som var artren, innehöll 13 ex och passerade Kråkudden 1 april (Roger Eskilsson m fl). De enda rastande fåglarna under året bestod av 2 adulta vid Ängebacken, Uddevalla 2 april (Lars Viktorsson m fl).

Fyra höstfynd av totalt 63 ex mellan 26 oktober och 16 november, varav 50 förbisträckande ex vid Hällsvik, Hisingen 6 november (Niklas Aronsson). Detta är den troligen den största flock som noterats i Bohuslän.

Årssumman med 29 fynd av sammanlagt 134 ex bör också vara rekord.

Sångsvan *Cygnus cygnus*

Tre konstaterade häckningar under året: 1 par Tofta kile, Kungälv (Peter Strandvik m fl). 1 par Prästedammarna, Stenkyrka, Tjörn (Petra Söderqvist m fl). 1 par Häle mosse, Stenkyrka, Tjörn (Göran Andersson). Det döljer sig säkert fler par i landskapet, vilket bland annat följande observation kan tyda på: 1 ex Muggerödtjärn, Lommeland, Strömstad 11 maj (Rune Hixén).

En notering av fler än 300 rastande sångsvanar under året: 350 ex Sjörisälvens mynning, Färlevfjorden, Munkedal 1 april (Lennart Hermansson).

Hög dagssiffra under vårsträcket: Minst 900 ex mot NO vid Lyckorna, Ljung, Uddevalla 28 mars (Lasse Svensson).

Sädgås *Anser fabalis*

Fyrtiofyra fynd av totalt 449 ex fördelade på mars 24 (186), april 7 (134), september 2 (21), oktober 4 (17) och november 7 (91). Normala siffror efter två år med låga antal. Största flocken bestod av 80 ex mot N över Stenungsund 10 april (Thomas Liebig, Christer Lind, Magnus Larsson); i övrigt noterades flertalet som vanligt i slutet av mars.

Tundrasädgås *Anser fabalis rossicus* Rr

Två fynd: 3 ex Gunneby kile, Stenkyrka, Tjörn 2–23 januari (Petra Söderqvist m fl). 2 ex Kyrkeby, Harestad, Kungälv 26–28 mars (Peter Nilsson m fl). Dessa fynd var nummer 26 och 27 i Bohuslän; inte mindre än 19 av fynden är från 2006.

Sångsvansfamiljen i Tofta kile, Kungälv. 21 maj 2010. Foto: Peter Hvass (www.hvassnatur.se)

Spetsbergsgås *Anser brachyrhynchus*

Tjugoen fynd av totalt 421 ex, vilket är något färre än de två senaste åren. Dessa fördelade sig på mars 8 fynd (115 ex), april 6 (229), maj 2 (35), oktober 5 (95) och november 1 (2). Vid Sjörisälvens mynning vid Färlevfjorden i Munkedal rastade upp till 155 ex mellan 31 mars och 9 april (Lennart Hermansson m fl). Ytterligare en stor flock (90 ex) rastade vid Utby vid Havstensfjord i Uddevalla 10 april (Peter Nilsson m fl).

Bläsgås *Anser albifrons*

Tio fynd av totalt 28 ex, vilket är en ganska normal siffra. Månadsfördelningen var mars 3 fynd (11 ex), april 3 (3), maj 1 (4), september 1 (2), oktober 2 (4) och november 1 (6).

Grågås *Anser anser*

Som vanligt samlades grågäss i tusental i och kring kilarna i norra Bohuslän. Högsta antalet inräknades på Galtölera i Tanum 29 september: minst 4500 ex (Lars Kellgren, Göran Strömberg), sannolikt den högsta siffra som noterats på någon lokal i Bohuslän.

Förutom en flock på 35 ex vid Lilleby, Björlanda, Hisingen 1 jan (Per-Erik Hagström, Jeanette Hagström) sågs ensamma fåglar vid åtta tillfällen (5 lokaler) i januari. Tidig vinterkyla medförde att inga grågäss alls sågs i december. Årets sista rapport utgjordes därför av 55 ex Lerlycke, Torsby, Kungälv 21 november (Peter Strandvik).

[Svangås] *Anser cygnoides*

Tre observationer under året, säkerligen gällande samma: 1 ad Marieberg, Kungälv 23 april (Peter Strandvik). 1 ad Tegelbruksängarna, Kungälv 19 maj (Peter Strandvik). 1 ex str S Stora Oxhagen, Hisingen 23 juni (Tommy Järås). I år hade svangåsen inte några hybridungar i sällskap. Fågeln rymde som adult från Surte fågeldammar 2001. Under 2010 har den hållit till i Västergötland, mestadels runt sjön Mjörn och i några småsjöar i Vättlefjäll (där den tidigare också häckat).

[Stripgås] *Anser indicus*

Två fynd under året: 1 ex Torslandaviken, Hisingen 6 juni (Magnus Persson m fl). 1 ex Källsby kile, Jörlanda och Ramsön, Stenungsund, samt Medholmarna, Kungälv 10 juli–31 augusti (Håkan Aronsson, Lennart Samuelsson, Thomas Liebig m fl). Arten har setts så gott som årligen under 2000-talet. Första fyndet i landskapet gjordes 1997, och sammanlagt finns nu 21 fynd i Bohuslän.

Prutgås *Branta bernicla*

Tjugotre fynd av 188 ex innebär ett ganska magert år för prutgåsen i Bohuslän. Stora flockar ses sällan, men i år sträckte 150 ex mot N vid Vallerö, Orust 14 maj (Thomas Liebig m fl). Nio av fynden bestod av rastande fåglar (1-2 ex). Fördelningen över året var februari 1 fynd (1 ex), mars 2 (3), april 3 (4), maj 4 (158), juni 2 (2), juli (1), september 3 (11), oktober 6 (7) och november 1 (1). (Inga ljusbukiga prutgäss rapporterades från Bohuslän 2010.)

Vitkindad gås *Branta leucopsis*

Närmare 60 par (varav ca 25 kullar/bon) rapporterades, fördelade på Hisingen 3 par (3 kullar/bon), Öckerö 25 (7), Kungälv 12 (6), Tjörn 4 (2), Orust 6 (3), Uddevalla 1 (1), Lysekil 1 (1), Sotenäs 2 (0), Tanum 1 (1) och Strömstad 1 (0). Häckningen i Uddevalla var den första konstaterade i kommunen. Därmed är det bara Lilla Edet, Stenungsund och Munkedal som saknar häckfynd av vitkindad gås. Höstflockar på fler än 100 ex noterades liksom förra året i Strömstad-Tanum och Kungälv: Som mest 120 ex vid Nöddökilen-Orrevikskilen-Skärlätten, Strömstad 18 september (Martin Kvarnbäck, Anton Kvarnbäck), och som mest 177 ex vid Tofta kile, Kungälv 4 augusti (Anders Carlberg).

Notabelt är också: 200 ex str Brunstorpsnäs, Säve, Hisingen 27 mars (Per Lundgren m fl). 279 ex str NO Lagmansholmen, Hisingen 9 maj (Christer Fält). Inga vinterfynd detta år, första vårobsen 23 mars och senaste höstobsen 4 november.

Kanadagås *Branta canadensis*

Fler än 500 ex rapporterades bara från två lokaler: 1500 ex 16 september och 1000 ex 4 november vid Färlevfjorden, Lysekil/Munkedal (Hans Petersson, Joachim Thelin), samt 500 ex vid Öxnäs, Säve, Hisingen 6 november (Daniel Gustafsson).

Gravand *Tadorna tadorna*

Av naturliga skäl gjordes inga fynd i januari och februari. Från 3 mars rapporterades arten emellertid mer eller mindre dagligen. Sex fynd i september och två i oktober. Vid Ödsmåls kile, Kungälv dröjde sig två fåglar kvar till 12 oktober. Fler än 50 ex observerades vid tre tillfällen: 52 ex Älgöleran, Strömstad, 5 april (Martin Kvarnbäck), 52 ex Karholmsdammen, Torslandaviken, Hisingen 1 maj (Jan Johansson, Per Wohlin) och 55 ex samma lokal 3 maj (Per Björkman).

Bläsand *Anas penelope*

En häckning konstaterades vid Tofta kile, Kungälv: Hona med 8 pulli 29 juni–26 juli, 5 pulli kvar 6 augusti (Peter Hvass, Bo Brinkhoff, Owe Hougström m fl). Därmed är totalt nio häckningar registrerade i Bohuslän.

De senaste kalla vintrarna har medfört att vinterobservationerna minskat markant; detta år har således endast ett eller två fynd i januari och ett i december rapporterats. Första vårobsen gjordes 20 mars.

Vinterfynd: 1 honf ex Gåsholmen, Saltö, Strömstad 25 dec (Matti Åhlund). 1 hona Kärrsviken, Rörö, Ö-ö 22 jan (Per Björkman). 1 2K hane Kärrsviken, Rörö, Ö-ö 23 jan (Ola Bäckman).

Snatterand *Anas strepera*

Sju kullar upptäcktes vid Tofta kile, Kungälv; fem i juni och två i juli (Peter Hvass, Peter Strandvik m fl). Åtskilliga av ungarna blev flygga. Högsta antalet som sågs på lokalen var minst 40 ex i slutet av juli. I augusti uppträdde upp till 24 ex i Ödsmåls kile, Kungälv, förmodligen fåglar från Tofta kile.

Som vanligt uppehöll sig också snatteränder vid Torslandaviken, Hisingen hela häckningssäsongen (minst 3 stationära par), och fåglar sågs smussla med något på Rågskär. Ett par med tre flygga ungar sågs 7 juli (Peter Strandvik, Rune Hixén) och kan möjligen ha häckat på lokalen, i så fall den första konstaterade vid Torslandaviken. I övrigt fanns ett stationärt par vid Ejgdetjärnet, Tanum, och spridda observationer gjordes längs Kungälvskusten.

Årets första snatteränder sågs 21 mars vid Tofta kile, Kungälv och den sista 7 november vid Åbyfjorden, Sotenäs.

Kricka *Anas crecca*

Ansamlingar med fler än 500 ex noterades på fyra lokaler: Nöddökilen, Strömstad 710 ex 25 augusti (Matti Åhlund), Breviks kile, Tjörn 500-700 ex 29 augusti–25 september (Per Undeland m fl), Galtölera, Tanum 850-1800 ex 31 augusti–13 september (Sune Westman m fl) och Hålkedalskilen, Strömstad 600 ex

Amerikansk kricka. Södra Munkholmen, Kungälv 10 april 2010. Foto: Uno Unger.

15–17 oktober (Lars-Åke Karlgren).

Fem vinterfynd: 2 ex Hålkedalskilen, Strömstad 5 januari–4 februari (Lars Åke Karlgren). 1 honfärgad Jordhammarsviken, Stenungsund 14 januari (Lennart Hermansson). 1 hane Kråkudden, Öckerö 15 januari (Uno Unger, Magnus Unger). 1 hane Vitlycke, Tanumshede, Tanum 23–30 januari (Lars Kellgren m fl). 3 ex Jordhammarsviken, Stenungsund 18 december (Hans Petersson, Kenneth Johansson).

Amerikansk kricka *Anas carolinensis* Rr

Bohusläns tredje fynd av arten gjordes då en hane sågs vid Munkholmen, Kungälv och Ragnhildsholmen, Hisingen 10–16 april (Dan Larsson, Lena Dahlkvist m fl). Se foto ovan. De tidigare fynden gjordes vid Ödsmåls kile, Kungälv 13 april 1976 och Säby kile, Klövedal, Tjörn 8 juni 1996. Även dessa gällde ensamma hanar; honorna är ytterst svåra att skilja från vanliga krickhonor. Arten betraktades tidigare som en ras av krickan.

Gräsand *Anas platyrhynchos*

På tre lokaler har fler än 1000 ex observerats, varav en vinterflock: Uddevalla hamn 1000-1750 ex 18 januari–17 mars (Hans Pettersson m fl), Galtölera, Tanum 2000 ex 13 september (Lars-Åke Karlgren) och 1200 ex Orrevikskil, Strömstad 6 oktober (Matti Åhlund).

Stjärtand *Anas acuta*

Två försommarfynd: 1 hona Soteskär, Sotenäs 1 juni (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund, Tommy Järås). 1 honfärgad Torslandaviken, Hisingen 15 juni (Johan

Svedholm). Stjärtand har aldrig konstaterats häcka i Bohuslän.

Arten sågs mellan 25 mars och 21 oktober, två eller tre vinterfynd frånräknade:

1 hona Nordres tånge, Hönö, Öckerö 4 och 26 januari (Magnus Rahm).

1 honfärgad Nordres tånge, Hönö, Öckerö 6 december (Martin Oomen). 1 hane Kolhättan, Stenungsund 24–29 december (Thomas Liebig m fl).

Årta *Anas querquedula*

Vid Tofta kile i Kungälv konstaterades Bohusläns femte och sjätte häckning (7 respektive 11 pulli); som mest sågs tre par på lokalen (Ingrid Åkerberg, Weine Erlandsson, Peter Hvass m fl). Minst hälften av ungarna blev flygga. I Skogomedammen, Hökälla, Hisingen och Ejgdetjärnet, Tanum noterades dessutom ett stationärt par vardera från april till början av juni. De tidigare häckningarna i Bohuslän är från 1993 (två kullar), 1995 och 1996, även dessa vid Tofta kile.

Årets första årta sågs 26 mars (tidigt!), som sig bör vid Tofta kile, där också en individ fanns kvar till 5 oktober (sent!).

Skedand *Anas clypeata*

Den första häckningen i Bohuslän sedan 1999 konstaterades vid Tofta kile, Kungälv där en kull med 8 pulli sågs 16 juli (Peter Hvass, Owe Hougström, Jan Johansson). Detta var den fjärde säkra häckningen i landskapet. De tidigare ägde rum vid Kollungeröd vatten, Orust 1964, Torslandaviken, Hisingen 1985 och på Långholmen, Öckerö 1999.

Årets första skedänder (2 ex) sågs vid Tofta kile, Kungälv 29 mars (Anne-Marie Barregren) och årets sista fågel, en honfärgad, iaktogs vid Mjölkekilen, Kungälv 7 november (Erik Hansson).

Brunand *Aythya ferina*

Någon häckning har ännu inte konstaterats i Bohuslän. I Torslandaviken brukar arten emellertid ses året om, men i år begränsade isläggningen observationerna till perioden 21 mars till 19 november. Högsta noteringen per månad: mars 9 ex, april 15, juni 10 (alla hanar), juli 14 (10 hanar 4 honor), augusti 17, september 30, oktober 35 och november 52 (inga rapporter från maj).

Sommarfynd utanför Torslandaviken: 1 hane Skogomedammen, Hökälla, Hisingen 1 juni (Martin Oomen).

Tvåsiffriga fynd utanför Torslandaviken: 10 ex Tingstadstunneln, Göteborgs hamn, Hisingen 4 januari (Elon Wismén, Leif Andersson). 15 ex Breviks kile, Tjörn 28 mars (Owe Hougström, Jan Johansson).

Vigg *Aythya fuligula*

Par i lämplig häckningsbiotop har rapporterats från minst åtta lokaler, men flertalet utgörs sannolikt av rastande fåglar. Några enstaka par häckar dock troligen i landskapet, till exempel i Kollungeröd vatten (som hade 3 ruvande fåglar 2008).

Följande områden hade fler än 100 ex under året: Hake fjord-Torslandaviken, Hisingen (som mest 350 ex 12 februari), Uddevalla hamn (som mest 180 ex 18 januari och 145 ex 2 december), Halse nabb-Jordhammarviken-Kolhättan, Stenungsund (som mest 280 ex 7 februari och 220 ex 28 december), Ljungs kile, Uddevalla (som mest 200 ex 27 november) och Trankoket, Mjörn, Tjörn (som mest 100 ex 4–12 december).

Bergand *Aythya marila*

Uppträder sparsamt i Bohuslän, vilket framgår av årets månadsfördelning: januari 6 fynd (11 ex), februari 3 (9), mars 4 (4), april 4 (11), maj 1 (1), juni 0, juli 3 (5), augusti 0, september 1 (1), oktober 3 (7), november 5 (9) och december 3 (26).

Sommarfynd: 1 hane Ödsmåls kile, Kungälv 6 juli (Peter Hvass m fl). 1 2K+ hane str S Kråkudden, Öckerö 6 juli (Magnus Rahm). 3 hane str S Kråkudden, Öckerö 20 juli (Ola Bäckman m fl).

Enda tvåsiffriga noteringen var 22 ex Tollskär, Marstrandsön, Kungälv 23 december (Peter Strandvik).

Praktejder *Somateria spectabilis* Rr (ej ad hane)

En adult hane höll till i området Marstrands hamn-Fiskhamnen/Hedvigsholmen, Koön-norra Klåverön-Ärholmen, Marstrand 19 mars–10 april (Peter Strandvik m fl) till många fotografers och skådares glädje. Fynd nr 59 (71 ex) i Bohuslän. Praktejdern har därmed varit årlig i landskapet sedan 2006.

Alfågel *Clangula hyemalis*

Under våren rapporterad i låga antal fram till 29 maj, högsta dagssiffran 67 ex str S Härmanö, Orust 22 mars (Lasse Svensson). Inga sommarobservationer. Första höstnoteringen gjordes 16 september. Både antalet observationer och antalet individer var betydligt färre under hösten än under våren.

Sjöorre *Melanitta nigra*

Tre dagar med över 1000 vårsträckande sjöorrar finns från Kråkudden, Hönö, Öckerö: 1025 ex str S 15 april (Mikael Molin, Martin Oomen, Peter Hamrén). 1746 ex str 17 april (Mikael Molin m fl). 1040 ex str S 27 april (Magnus Rahm).

Knipa *Bucephala clangula*

Fyra rapporter med fler än 500 knipor: 500 ex Ärholmen, Orust 4 januari (Bertil Berntsson). 530 ex Hyppeln, Öckerö 11 februari (Roger Eskilsson). 500 ex Krossholmen, Torslanda, Hisingen 13 februari (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg). 625 ex Hjälmsvik, Kalvöfjorden, Orust 8 augusti (Stefan Olsson).

Salskrake *Mergus albellus*

Vårens sista salskrake rapporterades från Torslandaviken, Hisingen 21 april och höstens första från samma lokal 17 oktober. Största ansamlingen var 53 ex Trankoket, Mjörn, Tjörn 12 december (Magnus Larsson).

Småskrake *Mergus serrator*

Flockar med fler än 200 individer sågs på fyra lokaler: 200 ex Klaseskären, Kosterarkipelagen, Strömstad 4 september (Nils Abrahamsson). 237-310 ex Ödsmåls kile, Kungälv 29 september–15 november (Peter Strandvik m fl). 250 ex Borgefjorden, Halsefjorden, Tjörn 16 oktober (Sven Ängermark). 250 ex Kalvöfjorden, Orust 13 november (Thomas Liebig, Christer Lind, Stellan Samuelsson).

Storskrake *Mergus merganser*

Årets största ansamling var stor för bohuslänska förhållanden: 240 ex födosökande Kippholmen, Björlanda, Hisingen 27 november (Mats Raneström).

Järpe *Bonasa bonasia*

Blott fyra rapporter om ensamma fåglar detta år, samtliga från Uddevalla. Förhoppningsvis beror det låga antalet helt enkelt på att få besök gjordes på lämpliga lokaler. Fynddetaljer nedan.

1 spelande Bredfjället, U-a 25 apr (Peter Nilsson). 1 ex Kungsmaden, Lane-Ryr, U-a 29 apr (Hans Petersson). 1 ex N om Älje-Porsens naturreservat, U-a 8 maj (Jan Johansson). 1 ex S om Norra Fjället, Bredfjället, U-a 24 okt (Lennart Hermansson).

Obestämd ripa *Lagopus lagopus/L. mutus* Rr

En ripa som inte säkert kunde artbestämmas sågs vid Kråkudden på Hönö 1 maj (Marinko Karabatic, Peter Thylén, Peter Hamrén m fl). Se notisen i *Fåglar i Bohuslän* 1/2011. Fem tidigare ripfynd har gjorts i landskapet, tre av dalripa (Hisingen 1894, Tanum 1912 och 1942) och två av fjällripa (Stenungsund 1862 och Sotenäs 1985).

Orre *Tetrao tetrix*

Två fynd gjordes i kustbandet detta år: 1 hona Tjurpannan, Tanum 4 januari (Fredrik Spak) och 2 spelande hanar Klåverön, Kungälv 2 maj (Peter Strandvik). Rapporter om enstaka eller ett fåtal spelande tuppar föreligger från flera håll i landskapet, främst från Bredfjället och Svartedalen, och en uppgift gäller ett tvåsiffrigt antal: Som mest 10 spelande Bredmossen, Munkedal 3–27 april (Joachim Thelin m fl). Vid älgräkning från flygplan 3–4 januari sågs ca 80 flygande orrar inom ett område som ungefär begränsas av riksgränsen-Bullaresjöarna-Kornsjöarna-Stora Holmevattnet-Bredmossen (Jerry Nerstrand, Ingemar Åhlund, Jan Uddén).

Tjäder *Tetrao urogallus*

Ett antal rapporter om observationer av enstaka eller ett fåtal fåglar finns som vanligt från flera håll. Lasse Svensson rapporterar dock 7 tuppar från Bredfjället 25 april. Under älgräkning från flygplan över Kynnefjäll 3 januari sågs 18 tuppar och 2 hönor, samtliga flygande, inom ett område som i grova drag avgränsas av

riksgränsen-Bullaresjöarna-Kornsjöarna-Stora Holmevattnet-Liverödsälven (Jerry Nerstrand, Ingemar Åhlund).

Rapphöna *Perdix perdix*

Fem rapporterade fynd detta år, två från Tjörn (1 ex vardera), två från Uddevalla (totalt 5 ex) och ett från Kungälv (1 ex). En stor del av de observationer som görs i landskapet utgörs troligen av fåglar som är uppfödda och utsatta för jaktändamål.

Vaktel *Coturnix coturnix*

Blott 5 spelande fåglar hördes under 2010, den lägsta årssumman sedan 2004. Fynddetaljer nedan. Noterbart är att inga vaktlar rapporterats från Hisingen detta år. Arten har nu varit årlig sedan 1994. Ett diagram över förekomsten under perioden 1965–2007 finns i *Fåglar i Bohuslän* nr 1/2008.

Spelande fåglar: 1 ex Allmag, Myckleby, O-t 23 maj (Peter Carlsson). 1 ex Stora Hedum, Bärfendal, M-l 20 jun (Hans-Olof Johansson). 1 ex Råssbyn, Forshälla, U-a 16–18 jul (Peter Backman m fl). 1 ex Gläshed, Stenkyrka, T-n 23–27 jul (Petra Söderqvist m fl). 1 ex Skärje, Skee, S-ad 28 jul (Matti Åhlund).

Smålom *Gavia stellata*

Arten tycks uppträda regelbundet i Sannesjön, Munkedal. Två observationer har rapporterats därifrån detta år: 1 ex 28 april (Börje Broström, Leif Bengtsson) och 1 ex 7 juli (Joachim Thelin). Det kan kanske vara mödan värt att kontrollera lämpliga tjärnar inom en mils radie (även om man då också delvis hamnar i Dalsland – eller just därför), eftersom ”fiskeutflykterna” sällan lär sträcka sig längre än så från häckningstjärnet.

Storlom *Gavia arctica*

Rune Hixén och Ronny Charlesson skattade storlomsbeståndet i Bohuslän till omkring 65–70 par i början av 2000-talet efter en inventering som omfattade hela landskapet. En sammanfattning finns i *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2006. Som för flera arter ligger den spontana rapporteringen till *Svalan* långt från verkligheten. Från 2010 finns rapporter från knappt tjugo lämpliga häckningssjöar och bara fyra av dem är konstaterade häckningar.

Svartnäbbad islom *Gavia immer*

Elva ex, samtliga utom ett från efteråret. Inte sedan år 2000 har årssumman för svartnäbbad islom varit så låg i landskapet. I genomsnitt har 17 ex per år setts under perioden 2000–2009. En genomgång av islommarnas uppträdande på Västkusten finns i *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2008.

1 3K+ str S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 10 maj (Mikael Molin, Magnus Rahm). 1 ad str S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 22 okt (Martin Oomen, Peter Strandvik). 1 ex Haby bukt, Ramsviklandet, S-s 2 nov (Hans-Olof Johansson). 2 ad str S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 3 nov (Göran Gustavsson, Mikael Molin, Martin Alexandersson). 2 ex str Kråkudden, Hönö, Ö-ö 4 nov (Bo Brinkhoff, Ola Bäckman, Magnus Rahm). 1 ad str N Kråkudden, Hönö, Ö-ö 7 nov

Svartnäbbad islom. Kråkudden, Hönö 4 november 2010. Foto: Björn Dellming (www.pbase.com/dellming)

(Elis Ölfvingsson). 1 ad str S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 13 nov (Ola Bäckman). 1 ex förbifl Sote huvud, Ramsviklandet, S-s 14 nov (Fredrik Lång, Christopher Thornliden). 1 1K Saltösnippan, Saltö, S-ad, Boh 22 dec (Matti Åhlund).

Ob. islom *Gavia immer/adamsii*

Två obestämda islommar har godkänts: 1 ex str S Skagerrak väster om Tjörn 22 maj (Thomas Liebig) och 1 ex str N Kråkudden, Hönö, Öckerö 26 maj (Roger Eskilsson). (För två andra observationer vid Kråkudden saknas raritetsrapport.)

Vitnäbbad islom *Gavia adamsii*

För femte året i rad lyckas Bohuslän skrapa ihop en årssumma på tre exemplar. Medianen för 2000–2005 är 11 ex! Om islommarnas uppträdande på Västkusten står att läsa i *Fåglar i Bohuslän* nr 2/2008.

1 ad Ramsö, Koster, S-ad 4 jan (Nils Abrahamsson). 1 ex str N Klädesholmen, T-n 18 apr (Magnus Larsson, Christer Lind). 1 2K str SO Pater-Nosterskären, T-n 11 maj (Ville Fagerström).

Smådopping *Tachybaptus ruficollis*

Beståndet i Bohuslän verkar inte ha minskat, trots den stränga vintern och skattas till 30 par (Peter Strandvik). Arten rapporterades under häckningstid från 18 lämpliga lokaler (17 lokaler 2009) med totalt 21–25 par (23–24 par 2009).

Lokalerna listas nedan med antal par/häckningskriterium och observationsintervall. De högsta vintersiffrorna redovisas också nedan.

Tanum (3 lokaler): Gultjärn, Sannäs 1 par/1 ungpall 25 juni (Lennart Appelquist). Ejgdetjärnet, Kämpersvik 5 par/≥5 kullar 7 april–29 augusti (Jan Uddén m fl). Edsvikstjärnet, Grebbestad 1 par/2 kullar 29 juli–3 augusti (Fredrik Spak, Anders Carlberg).

Munkedal (1 lokal): Hensbacka, Foss 1 par/permanent revir 13 april–15 maj (Joachim Thelin m fl). **Uddevalla (2 lokaler):** Egerstensdammen/Fossendammen 1 par/1 kull 11 april–7 juni (Per Stensland m fl). Järnklevvattnet, Herrestad 1 ad/lämplig biotop (?) 9 juli (Hans Pettersson).

Orust (1 lokal): Skogvattnet, Varekilsnäs 1 par/lämplig biotop 13 maj (Bertil Berntsson).

Tjörn (2 lokaler): Prästedammarna, Sibräcka 1 par/permanent revir (Krister Svanvik, Christina Torstensson, Tomas Torstensson). Porsbergsdammen, Skärhamn 1 ad/lämplig biotop 3 juni (Rune Hixén). **Stenungsund (1 lokal):** Dyfjäll, Svartedalen 1 par/permanent revir 14–20 april (Lennart Samuelsson).

Lilla Edet (1 lokal): Maen grustag, Hjärtum 1 par/ungkull 29 augusti (Petra Söderqvist).

Kungälv (5 lokaler): Varbergsdammen, Ytterby 1 par/permanent revir 18 april–2 maj (Lars Davidsson). Tranevatten, Svartedalen 1 par/lämplig biotop 29 maj (Ulf & Marie Spennare). Kristiansborg, Lycke 1 par/1 kull 11 augusti (Peter Hvass). Tofta kile, Lycke 2–3 par/3 kullar 26 mars–17 oktober (Peter Hvass m fl). Smörsundsdammen, Koön, Marstrand 1 par/1 kull 10 april–12 juli (Ola Erlandsson, Stina Andreasson, Peter Strandvik).

Hisingen (2 lokaler): Torslandaviken 1–2 par/1 kull 1 april–9 oktober (Magnus Persson m fl). Bulyckedammen, Torslanda 3 ex/spel 19 april (Bertil Berntsson).

Tvåsiffrigt under vintern: 12 ex Sundet, Stenungsund 2 januari (Thomas Liebig, Christer Lind).

12 ex Tullboden, Hamburgö, Tanum 9–22 januari (Jan-Åke Hansson). **Högsta decembersiffrorna:**

7 ex Sundet, Stenungsund 27–28 december (Thomas Liebig, Christer Lind). 6 ex Tullboden, Hamburgö, Tanum 12 december (Jan-Åke Hansson).

Skäggdopping *Podiceps cristatus*

Inga ansamlingar över 100 ex har rapporterats. De största var 85 ex Halsefjorden, Orust 28 mars (Owe Hougström, Jan Johansson), 80 ex Kippholmen, Björlanda, Hisingen 4 april (Magnus Persson) och 84–89 ex Hjälmsvik/Kärreberg, Kalvöfjorden, Orust 8 augusti–11 september (Stefan Olsson, Stefan Oscarsson).

Svarthakedopping *Podiceps auritus*

Rapporter gällande fem ex eller fler finns från två lokaler: 10 och 11 ex Kalvöfjorden, Orust 21 respektive 28 augusti (Thomas Liebig, Stefan Oscarsson, Stefan Olsson) och 5 ex Danmarksbukten, Saltö, Strömstad 1 november (Matti Åhlund).

Svarthalsad dopping *Podiceps nigricollis* Rr

För första gången sedan 1997 så föreligger inga observationer av arten i landskapet. **Rättelse:** I Fågelåret 2009 uppgavs att de två Öckerö-fynden det året var de första för kommunen, men det finns åtminstone ett tidigare, nämligen 1 ex Burö färjeläge, Hälsö 24 april 1999.

Stormfågel *Fulmarus glacialis*

En mycket måttlig årssiffra på omkring 1385 ex. Ovanligt få stormfåglar sågs i oktober, flest i november. Månadsfördelning: mars 8 ex, april 19, maj 27, juni 51,

juli 54, augusti 110, september 226, oktober 12, november 633 och december 234.

Gulnäbbad lira *Calonectris diomedea* Rr

Ett fynd: 1 sydsträckande ex Kråkudden, Hönö 30 juli (Björn Lindkvist m fl). Fågeln sågs också passera Vinga (Västergötland). Därmed har 34 ex setts i Bohuslän. Arten har varit årlig sedan 2001 med 1-4 ex.

Grålira *Puffinus griseus*

Totalt 37 fåglar mellan 19 augusti och 14 november, varav 26 vid Kråkudden. Månadsfördelning: augusti 3 ex, september 21, oktober 5 och november 8. Normalt uppträdande både i antal och tid.

Mindre lira *Puffinus puffinus*

Totalt sågs 58 ex under året. En återgång till mer normala årssummor efter förra årets rekord med 97 ex, men ändå en hög siffra. Medianvärdet under perioden 2000–2009 är 17 ex per år.

Enstaka blåsdagar under sommaren gjorde att fåglarna fördelades relativt jämnt under juni–september, förutom ett avvikande vårfynd: april 1 ex, juni 18, juli 17, augusti 12 och september 9.

Kråkudden, Hönö stod för 42 ex, dvs 74% av fåglarna. Fler än 10 ex noterades där 12 juni (Mikael Molin m fl) och 30 juli (Martin Alexandersson m fl). Aprilfyndet är Sveriges första sedan 2003. (Fyra obestämda liror noterades dessutom mellan 31 juli och 24 augusti. Det var sannolikt fråga om mindre lira i samtliga fall.)

Balearisk lira *Puffinus mauretanicus* Rr

1 ex str S Kråkudden, Hönö (och Vinga) 13 november (Mattias Pozsgai m fl). Bohusläns 12:e fynd, Sveriges 31:a fynd och dessutom svenskt fenologirekord med över en månad. Tidigare noterad i landskapet 1998 (2 ex), 2001 (1 ex), 2003 (4 ex), 2004 (2 ex), 2008 (1 ex) och 2009 (1 ex).

Klykstjärtad stormsvala *Oceanodroma leucorhoa*

Ett fynd från Öckerö kommun: 1 sydsträckande ex vid Lindholmen och Kråkudden 13 november (Pelle Gustavsson m fl). Så dålig utdelning blir det då höstvindarna inte har rätt styrka och riktning; senast detta skedde var 2002. Arten har emellertid setts årligen sedan 1984.

Havssula *Morus bassanus*

Totalt har omkring 3000 ex rapporterats (uppenbara dubbelrapporteringar frånräknade), vilket är långt under genomsnittet för den senaste tioårsperioden. Inga riktiga kanondagar; klart högsta månadssiffrorna noterades i juli och september: mars 66 ex, april 201, maj 52, juni 65, juli 912, augusti 338, september 834, oktober 185, november 352 och december 1. Som för många andra arter avspeglar sig de kalla vintrarna i månadsfördelningen, liksom avsaknaden av

blåsdagar i oktober. Noterbart: 3 äldre (3K+) sulor tillsammans mot S vid Utby, Havstensfjorden, Uddevalla 30 juli (Johan Svedholm).

Storskarv *Phalacrocorax carbo*

Storskarvs-kolonierna kontrollerades inte systematiskt under året, men de platser som besöktes avvek inte mycket från 2009 års siffror. En ny, liten koloni på Väderöarna noterades emellertid. Således uppskattningsvis tio kolonier med ca 2500 bon i Bohuslän. Tommy Järås skriver om storskarven som häckfågel på Västkusten i *Fåglar på Västkusten* nr 2/2010.

Toppskarv *Phalacrocorax aristotelis*

Soteskär hade i år ca 10 par (8 bon hittades, dvs samma antal som vid senaste kontrollen 2008); dessutom påträffades häckande toppskarv på tre av Väderöarna (ca 15 par, 4 + 4 + 5 bon hittades). På Soteskär och två av lokalerna på Väderöarna låg redena under stora stenblock, på den återstående Väderölokalen fanns de i en skreva längs en klipphylla (Tommy Järås, Matti Åhlund, Ingemar Åhlund, inom Länsstyrelsens löpande kustfågelinventering).

Den hårda isvintern tvingade toppskarvarna att överge Västkusten, och antalet fåglar nådde sedan inte upp i de senaste årens höga sensommar- och höstsiffror. Inte sedan 2005 har färre exemplar påträffats i Bohuslän. De verkade emellertid hitta tillbaka till våra vatten i slutet av året, åtminstone i norra Bohuslän. I Kosterhavet, som hyser majoriteten av Västkustens rastande och övervintrande toppskarvar, fanns 355 ex i augusti i år (att jämföra med 2400 ex i augusti toppåret 2008), 640 ex i oktober (2800 ex i september 2008) och 840 ex i november (570 ex i november 2008).

Rördrom *Botaurus stellaris*

Två tutande hanar och ett vinterfynd blev årets skörd. Därmed har 63 ex registrerats i Bohuslän. Det var andra gången arten noterats i Tjörns kommun.

1 ex str SV Tångevik, Ramsvikslandet, S-s 16 jan (Dennis Kraft, Anders Wirdheim, Ola Bondesson, Åke Pettersson, Rolf G Gustafsson). 1 ex sp Tolleby tjärn, T-n 24–29 apr (Göran Andersson m fl). 1 ex sp Lilla Hällungen, S-nd 3–6 maj och 29 maj (Rune Hixén, Lasse Svensson).

Ägretthäger *Egretta alba* Rr

Detta var tredje året i rad som den stora vita hägern sågs i landskapet. Tolkar man rapporterna mycket konservativt blir det bara två fynd, men ser man till antalet observationsdagar var 2010 det i särklass bästa året hittills. Arten noterades från 30 mars till 1 september. Så här ser artens historia ut i landskapet. **1979:** 1 fynd, 1 ex, 1 obsdag. **1991:** 1 fynd, 1 ex, 1 obsdag. **1999:** 1 fynd, 1 ex, 4 obsdagar. **2001:** 1 fynd, 1 ex, 2 obsdagar. **2003:** 1 fynd, 1 ex, 3 obsdagar. **2008:** 5 fynd, 5 ex, 15 obsdagar. **2009:** 3 fynd, 4 ex, 2 obsdagar. **2010:** Minst 2 fynd, minst 2 ex, 42 obsdagar. Observationerna vid Galtölera var de första för Tanums kommun.

*Sture Stork på favoritstolpen vid Månsemyrs avfallsanläggning, Orust 15 januari 2010.
Foto: Lennart Hermansson (<http://web.telia.com/~u30318475/index.html>)*

1 ex Orrevikskil och Nöddökilen, S-ad 30 mar–7 apr (Stefan Karlsson m fl). 2 ex Orrevikskil och Backe lera, S-ad 7–15 apr (Anton Kvarnbäck, Hans-Olof Johansson m fl). 1 ex Orrevikskil, S-ad 19 apr (Matti Åhlund m fl). 1 ex Orrevikskil, Nöddökilen och Kilen, Rossö S-ad 8–12 maj (Anders Fransson, Anton Kvarnbäck, Ivan Kvarnbäck, Martin Kvarnbäck m fl). 1 ex Stranderäng, Åbyfjorden, L-l 25 maj (Stig-Arne Cardevik). 1 ex Åbyfjorden, S-s 24 jun (Martin Börjesson). 1 ex Orrevikskil, S-ad 2–3 jul (Grethe Mikkonen, Raimo Mikkonen m fl). 1 ex Galtölera, T-m 28 jul–14 aug (*Lars Kellgren, *Göran Strömberg, Sune Westman m fl). 1 ex Rönningleran, Daftön, S-ad 16 aug (Matti Åhlund). 1 ex Orrevikskil, S-ad 22 aug (Martin Kvarnbäck). 1 ex Daftö lera, S-ad 1 sep (Matti Åhlund).

Vit stork *Ciconia ciconia*

Storken som påbörjade en övervintring på Orust hösten 2009 fanns kvar fram till 3 mars 2010. Med undantag för en utflykt till Tjörn, pendlade fågeln mellan Månsemyrs avfallsanläggning och Ellös. Av allt att döma återvände storken sedan till Norge. Åtminstone uppträdde en stork med likadan förkärlek för gatlyktor och sopstationer i Telemark och Aust-Agder 7–14 mars (Artsobservasjoner.no).

1 ex Månsemyrs avfallsanläggning och Ellös samhälle, Orust 4 jan–3 mar (Thomas Liebig, Christer Lind, Birger Kaiser, Carl Jyker m fl), samt Skärhamn, Tjörn 13 feb (Christina Torstensson, Tomas Torstensson).

Skedstork *Platalea leucorodia* Rr

Bohusläns tredje fynd gjordes vid Tofta kile och Lycke kile, Kungälv 9–14 juni (*Bertil Berntsson, Stefan Malm, Peter Hvass m fl; se foto på omslaget). Den 14 juni sågs vad som förmodligen var samma stork sträcka söderut förbi Getterön och Agerör i Halland. Totalt anses 4 ex ha gästade Sverige i maj och juni (Skåne, Halland och Bohuslän), dessutom gjordes landets första marsfynd detta år (vid Kullen i Skåne). Senast arten iakttogs i Bohuslän var 26–29 maj 2006, även då vid Tofta kile. Det första fyndet i landskapet gjordes 8 maj 2004 på Härmanö, Orust.

Bivråk *Pernis apivorus*

Fenologi: Första noteringen är från 2 maj (nästa kom inte förrän 16 maj), sista för året från 26 september. Sträcket över Bredfjället bevakades sporadiskt av Lasse Svensson, och högsta dagssiffran är från 30 augusti då 61 ex passerade mot söder.

Röd glada *Milvus milvus*

Arten sågs under perioden 25 mars–24 september och totalsumman blev 29 fynd, omfattande hela 36 ex. Under det tidigare rekordåret 2009 var motsvarande siffror 32 fynd och 33 ex. Fynden har som vanligt en sydlig tyngdpunkt. Det är mer än troligt att det verkliga antalet röda glador som besökte landskapet var betydligt lägre än de 36 ex som nämns ovan. Ett diagram över artens förekomst i landskapet finns i *Fåglar i Bohuslän 1/2007*, medan tabellen nedan visar kommunfördelningen av årets exemplar.

Vid tre tillfällen under 2010 sågs 2 ex samtidigt, och vid två 3 ex. De sistnämnda observationerna gällde 3 ex som sträckte mot O vid Islandsberg, Skaftö, Lysekil 26 april (Anders Fransson) och 3 ex som rastade kort, för att sedan fortsätta mot NO vid Björholmen, Klövedal, Tjörn 27 april (Per Undeland). Var detta två olika grupper som kommit in från Skagen, eller drog fåglarna vid Skaftö söderut och hamnade på Tjörn nästa dag? De senare sågs kl 08:00–08:20, varför de knappast kan ha kommit in från havet samma morgon, medan de vid Islandsberg passerade kl 11:50 och mycket väl kan ha anlänt samma dag som de sågs.

S-ad	T-m	S-s	M-l	L-l	U-a	L-E	O-t	T-n	S-nd	K-v	H-n	Ö-ö
2	3	0	1	3	3	1	3	5	3	9	3	0

Havsörn *Haliaeetus albicilla*

På *Svalan* finns detta år hela 465 rapporter om arten (nästan dubbelt så många som under 2009!), och de är från årets samtliga månader. En adult havsörn sågs kring Rossö, Strömstad, vid sex tillfällen mellan 23 juni–21 augusti. Fågeln var märkt med en blå ring på vänster ben. Detta fynd samt ett fåtal andra som gjordes under maj–augusti redovisas nedan. De stränga vintermånaderna gjorde att flera havsörnar samlades i havsbandet, och vid åtta tillfällen gjordes fynd som gällde 5–6 ex; sju av dessa är från januari–mars och ett från slutet av november. Samtliga

redovisas nedan. Av årets 465 rapporter är 255 från januari–februari och 121 från november–december, vilket kanske säger en del om klimatförhållandena (och skådarinsatsserna) under de perioderna.

Fynd under maj–augusti: 1 ad Ragnhildsholmen, H-n 8 maj (Tommy Johansson). 1 ad Orrevikskil-Södra Rossö-Nöddökilen, S-ad 23 jun–21 aug (Stefan Karlsson m fl), 1 2K Ödsmåls kile, K-v 7 jul (Peter Hvass). 1 ex Skärhamn, T-n 29 aug (Lennart Wahlén). 1 ex Kalvön, Bokenäs, U-a 29 aug (Berndt-Johan Lindberg). **Obsar gällande 5 ex eller mer:** 5 ex (2 ad, 1 4K, 2 3K) Toröd, Klövedal, T-n 3 jan (Per Undeland). 5 ex Kåringön, O-t 8 jan (Folke Sjöberg). 5 ex Skägga kummel, Sotefjorden, S-s 13 jan (Owe Hougström, Lennart Hermansson, Jan Johansson). 6 ex Kåringön, O-t 14 jan (Folke Sjöberg). 6 ex (minst 2 ad) Askeröfjorden, S-nd 6 feb (Thomas Liebig, Patrik Bengtsson, Martin Samuelsson m fl). 5 ex (1 ad, 1 2K, 3 2K) Askeröfjorden, S-nd 11 feb (Thomas Liebig). 5 ex (1 ad, 4 2K+) Nordströmmarna, Dragsmark, U-a 14 mar (Berndt-Johan Lindberg, Karin Joshnick). 5 ex (från 1K till 4K) Råssö, Kalvöfjorden, O-t 30 nov (Max Allan Niklasson, Stefan Oscarsson).

Brun kärrhök *Circus aeruginosus*

Minst fyra konstaterade häckningar (3 i Kungälv och 1 på Hisingen) och ett flertal andra rapporter som tyder på häckning eller försök till dito (även från Stenungsund, Uddevalla, Orust och Strömstad). En mängd andra observationer under häckningstid och i lämplig biotop finns också från andra delar av landskapet, och samtliga kommuner hade sådana noteringar, men som vanligt stod Hisingens och Kungälvs älvstränder för flertalet av dessa.

Fenologi: Första vårobsen gjordes 20 mars, sista för hösten 8 oktober.

Blå kärrhök *Circus cyaneus*

Ett flertal fynd gjordes i Hisingens bohusdel, Kungälv och Öckerö under **januari**; minst 4-5 individer bör ha varit inblandade. Norr därom sågs däremot inga fåglar alls under årets första månad. Rapporter saknas för övrigt helt under perioden 25 januari–4 mars. Några sommarfynd föreligger inte detta år; sista obsen för våren gjordes 22 maj och första för hösten 2 september. Under **december** sågs arten enbart på Hönö-Öckerö, där minst 2 ex observerades från den 11:e och månaden ut. Den sista observationen för året utanför Hisingen-Kungälv-Öckerö gjordes 18 november i Tanum.

Fjällvråk *Buteo lagopus*

Fenologi: Sista fjällvråken för våren sågs 30 april, första för hösten 19 september.

Kungsörn *Aquila chrysaetos*

Hela 33 ex har rapporterats under året, vilket är tio ex över genomsnittet för de senaste åtta åren. Fram till 24 april gjordes 18 fynd (19 ex), medan 14 fynd (lika många ex) gjordes från 7 oktober och året ut. Fyra av observationerna gjordes för övrigt vid älgräkning från flygplan under vintermånaderna. Fördelning mellan kommunerna (antal ex): Strömstad 2, Tanum 4, Munkedal 7, Sotenäs 2, Uddevalla 15, Orust 1 och Kungälv 2. Antalet individer är säkerligen lägre än de angivna

siffrorna, särskilt när det gäller de fåglar som sågs i Uddevalla kommun. Som vanligt utgjordes flertalet av de åldersbestämda kungsörnarna av yngre fåglar.

Fiskgjuse *Pandion haliaetus*

Fenologi: Första vårobsen 28 mars, senaste höstobsen 26 september.

Stenfalk *Falco columbarius*

Ett **vinterfynd**: 1 ex Inre Skaboholmen, Klädesholmen, Tjörn 30 januari (Per Undeland). I övrigt sågs arten under perioden 20 mars–23 maj och 18 augusti–16 oktober.

Lärkfalk *Falco subbuteo*

Sammanlagt har ca 64 ex rapporterats detta år, fördelade på 13 ex under perioden 29 april–12 juni, 11 ex 20 juli–5 augusti och 40 ex 14 augusti–5 oktober. Denna årssumma överträffar alltså den tidigare rekordsiffran från 2008, då ca 60 ex sågs. Årets sommarobsar var fördelade mellan Strömstad, Tanum, Uddevalla, Stenungsund och Kungälv. Någon/några av dessa kan mycket väl ha handlat om fåglar som häckade i landskapet.

Jaktfalk *Falco rusticolus* Rr

Två observationer, sannolikt gällande samma exemplar, gjordes i Öckerö kommun i december: 1 2K- Kråkudden 8 december (Bo Brinkhoff) och 1 2K- Rörö 22 december (Magnus Rahm). [Dessutom släpptes en 2K-fågel på Hisingen 21 mars, en individ som påträffats skadad i Jämtland och vårdats på Fågelcentralen fram till detta datum; detta ”fynd” räknas dock inte in i statistiken.] Tredje året i rad med obsar av denna lite exklusiva art. Därmed föreligger 53 bokförda fynd i Bohuslän sedan 1961.

Anmärkning. Så här motiverar rrk Göteborg åldersbeteckningen: ”Med all sannolikhet rör det sig om samma fågel vid båda tillfällena, eftersom fågeln hade tydliga luckor symmetriskt i båda vingarna. Detta i sin tur gjorde att åldersbestämningen vållade en del huvudbry. En 1K-fågel uppvisar normalt inte ruggluckor i vingarna, men skulle kunna uppvisa tecken på ruggning som ett resultat av onormalt slitage eller genom skador. En 2K-fågel borde vara färdig med sin ruggning vid den här tiden på året. Fågeln dräkt i övrigt passar in på en 1K-fågel men efter konsultation av internationell expertis har vi valt att inte specificera åldern närmare än till 2K-.”

Pilgrimsfalk *Falco peregrinus*

Detta år registrerades 28 etablerade par (24 under 2009); 25 par (21) häckade och 19 av dessa (13) lyckade få fram ungar. Totalt blev 41 (27) ungar flygga, vilket ger 2,2 unge per lyckad häckning (2,1). Av årets fem nya par häckade tre troligen för första gången, för två kunde inte häckning konstateras. Ett tidigare häckande par försvann tidigt på säsongen och återfanns ej igen. (Tommy Järås).

Vinterobservationerna tycktes fortsätta öka även detta år, trots de karga klimatförhållanden som rådde: Minst 34 obsar gjordes under januari–februari och 13 under december, och flera av dem gällde 2 ex.

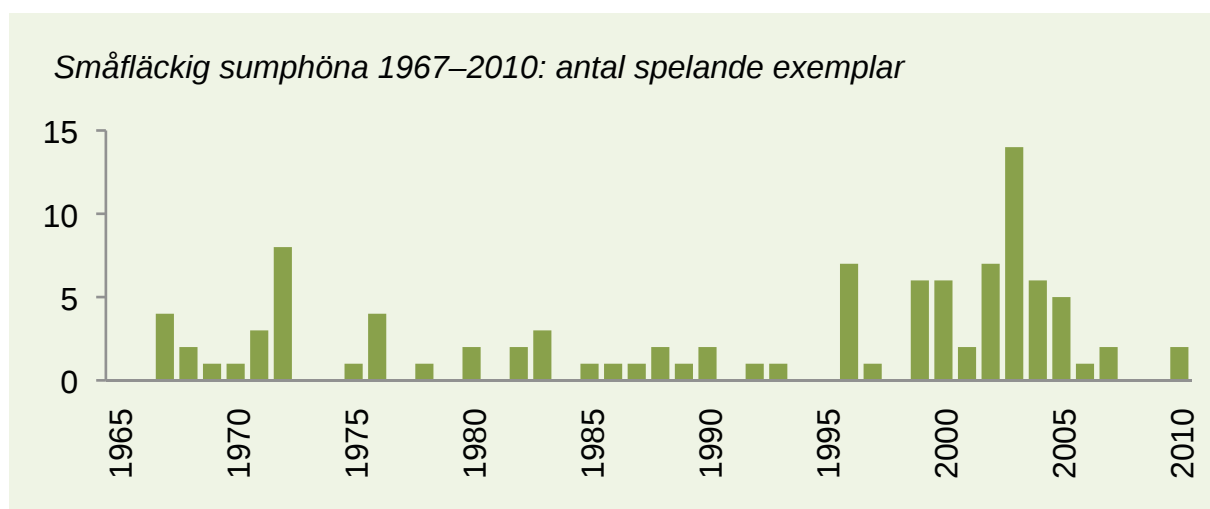
Vattenrall *Rallus aquaticus*

Arten rapporterades under häckningstid från omkring 30 lokaler runtom i landskapet. På två av dessa har häckningar konstaterats: Nedre Kile, Syd-Koster, Strömstad (Thomas Kjelsson m fl) och Tofta kile, Kungälv (Ola Wennberg m fl). Vinterfynden var betydligt färre än föregående år; under januari sågs 6 ex (varav två påträffades döda) och under december en enda individ. Första observationen efter januarifynden gjordes 26 mars. Se nedan för fynddetaljer.

Januari: 1 ex Skärholmen, Bottnafjorden, T-m 3 jan (Hans-Olof Johansson). 1 ex Ersdalen, Hönö, Ö-ö 4 jan, påträffad död 15 jan (Magnus Unger, Uno Unger). 1 ex Rörö, Ö-ö 8 jan (David Lundgren). 1 ex Anfasteröd, Ljung, U-a 9 jan, påträffad död 10 jan (Peter Nilsson). 1 ex Vattenreningsverket, Vitlycke, T-m 14 jan (Lars Kellgren). 1 ex Torslandaviken, H-n 23–25 jan (Camilla Grahn, Uno Unger). **December:** 1 ex Strömstad 6 dec (Kent Wilhelmson).

Småfläckig sumphöna *Porzana porzana*

Två fynd av spelande fåglar gjordes vid Kilen, Rossö, Strömstad: 1 ex 10–15 april (*Martin Kvarnbäck, Anton Kvarnbäck, Jan Johansson m fl) och 1 ex 16–20 juli (*Martin Kvarnbäck, Owe Hougström, Fredrik Spak m fl). Aprilfyndet är fenologirekord för landskapet. Arten uteblev i Bohuslän under både 2008 och 2009. Två spelande ex påträffades däremot under 2007 (varav ett vid Kilen, Rossö, där för övrigt hela 3 ex hördes under 2002), och fram till dess hade den småfläckiga varit årlig ända sedan 1999 (se diagram nedan).

Kornknarr *Crex crex*

Under året hördes blott 6 spelande kornknarrar, vilket är den lägsta summan sedan 1998. Se artikeln i *Fåglar i Bohuslän* 2/2009 för en översikt av artens förekomst i landskapet. Spelande fåglar hördes detta år mellan 18 maj och 4 augusti.

Kommunvis fördelning: Uddevalla 2, Lysekil 1, Hisingen 1, Strömstad 1 och Stenungsund 1. Fynddetaljer nedan.

Spelande fåglar: 1 ex Mollön, Herrestad, U-a 18 maj (Hans Petersson, Lars Viktorsson). 1 ex Vrångebäck, Bro, L-l 31 maj–21 jun (*Mats Tunsvik, Anders Fransson). 1 ex Älje-Porsens

Rörhöna. Donadammen, Lysekil 13 juli 2010. Foto: Patrik Eld.

naturreservat, U-a 5–10 jun (Peter Nilsson, Jan Johansson, Hans Petersson m fl). 1 ex Bärby, Säve, H-n 17–19 jun (Martin Oomen m fl). 1 ex Välle, Skee, S-ad 1 aug (genom Lars Åke Karlgren, Stefan Karlsson). 1 ex Timmervik, Jörlanda, S-nd 2–4 aug (Lennart Börjesson m fl).

Rörhöna *Gallinula chloropus*

Under januari–februari sågs totalt 6 ex fördelade på 4 lokaler, medan sista obsen för året gjordes 17 november. Fynddetaljer nedan.

Vinterfynd: 1 ex Strömmarna, L-E 1–2 jan (Yngve Ericson). Som mest 2 ex Kvillebäcken, Kvillestaden, H-n 11 jan–17 mar (Jan Hellström m fl). Som mest 2 ex Hålkedalskilen, S-ad 14–19 jan (Lars Åke Karlgren). 1 ex Reningsverket, Vitlycke, T-m 15–30 jan (Lars Kellgren, Göran Strömberg m fl).

Trana *Grus grus*

Årets första tranobservation gjordes 17 mars; den **sista** för hösten 18 oktober (näst sista höstnotering 8 oktober). Den största rapporterade vårflocken bestod av 56 förbiflygande ex vid Restad, Krokstad, Munkedal 26 mars (Joachim Thelin). En ansamling tranor höll under augusti–september till vid Orrevikskilen-Nöddökilen-Torgonö, Strömstad; högsta noterade antalet här var 45 ex 19 augusti.

Strandskata *Haematopus ostralegus*

Vinterfynd: I Öckerö kommun sågs som mest 6 ex under januari, medan det under december gjordes blott två observationer vid Kråkudden-Bolleskären, förmodligen

gällande samma fågel: 1 ex den 27:e (Martin Alexandersson) och 1 ex den 31:e (Uno Unger m fl).

Fenologinoteringar utanför Öckerö kommun: Första rapporterade strandskatan var 1 ex Kråke fjord, Tjörn 5 mars (Per Undeland); sista för året 1 ex Krossholmen, Hisingen 8 oktober (Bo Brinkhoff). En anmärkningsvärd observation gjordes 26 september, då Per Undeland såg 30 ex sträcka mot SV vid Kårsund, Klövedal, Tjörn; detta var tillika det sista fyndet för året utanför Öckerö-Hisingen-Kungälv.

Mindre strandpipare *Charadrius dubius*

Fenologi: Första vårobs 3 april, sista för hösten så sent som 8 oktober! Det sistnämnda fyndet, som säkerligen är det senaste som gjorts i landskapet, gäller 1 sydsträckande ex vid Välkommen, Björlanda, Hisingen (Magnus Persson, Ulf Sjögren). Det näst sista fyndet under året gjordes 29 augusti, vilket ligger runt artens normala sistadatum.

Större strandpipare *Charadrius hiaticula*

Fenologi: Första vårobsen 3 mars, sista för hösten 11 oktober.

Fjällpipare *Charadrius morinellus* Rr (ej ad s-dr)

Under några dagar i mitten av maj uppträdde arten med som mest 18 ex vid Bärby på Hisingen och 3 ex vid Svanvik, Orust, vilket ger en årssumma som är mer än dubbelt så hög som den från 2005 (10 ex), det tidigare rekordåret. Fynddetaljer nedan. Fjollårets 6 ex påträffades för övrigt också på Hisingen och Orust. Sjätte året i rad med observationer. I och med årets fynd har 71 ex observerats i Bohuslän. Så sent som 2003 låg landskapets totalsumma på blygsamma 18 ex.

Som mest 3 ex Svanvik, O-t 14–17 maj (Thomas Liebig, Christer Lind m fl). Som mest 18 ex Bärby, Säve, H-n 14–18 maj (Magnus Unger m fl).

Ljungpipare *Pluvialis apricaria*

Fenologi: Första obsen för våren 13 mars, sista för hösten 3 november (näst sista 31 oktober).

Kustpipare *Pluvialis squatarola*

Två vårfynd detta år: 1 ex Tofta kile, Kungälv 29 maj (Stefan Malm) och 5 ex mot N vid Väderöarna, Tanum 9 juni (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund). Därutöver sågs arten mellan 13 juli–1 november. Vid Kråkudden inräknades ca 460 sydsträckande ex mellan 13 juli–25 september; bästa dagen var 24 augusti, då 315 ex passerade.

Tofsvipa *Vanellus vanellus*

Inga januarifynd detta år; första noteringen kom inte förrän 28 februari. Sista observationen för året gjordes 16 november, varför även december saknade tofsvipefynd. Effekten av de två senaste hårda vintrarna återspeglas alltså väl av dessa uppgifter.

Kustsnäppa *Calidris canutus*

Fyra vårfynd gällande ensamma fåglar gjordes, varav ett från slutet av mars; fynduppgifter nedan. I övrigt noterades arten under perioden 10 juli–31 oktober. Bästa sträckdagen vid Kråkudden på Hönö var 24 augusti, då 121 sydsträckande ex inräknades.

Vårfynd: 1 ex Breviks kile, T-n 28 mar (Per Undeland). 1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 11 maj (Martin Oomen, Ola Bäckman). 1 ex mot S Kråkudden, Ö-ö 12 jun (Mikael Molin, Per Björkman m fl). 1 ex Tofta kile, K-v 13 jun (Agne Gillholm).

Sandlöpare *Calidris alba*

Totalt har ca 47 ex rapporterats under perioden 30 juli–15 september, varav 17 sydsträckande vid Kråkudden på Hönö det förstnämnda datumet. Detta är den lägsta årssumman sedan 2006, då 39 ex noterades.

Småsnäppa *Calidris minuta*

Ett enda vårfynd föreligger, nämligen 1 ex Tofta kile, Kungälv 9–10 juni (Peter Hvass, Stefan Malm m fl). Höstfynden gjordes mellan 30 juli–5 oktober, totalt ca 40 fåglar; den högsta noteringen gällde 7 ex.

Mosnäppa *Calidris temminckii*

Vårsträcket inföll under perioden 13–31 maj, och den högsta noteringen låg på blygsamma 12 ex (Tofta kile, Kungälv 24 maj). Höststräcket pågick mellan 7 juli och 3 september; högsta notering 4 ex runt månadsskiftet juli-augusti (på två lokaler: Haby bukt, Sotenäs och Hjälmsvik, Orust). Mest anmärkningsvärt var att höstens maxnotering vid Tofta kile tycks ha varit lägsta tänkbara: 1 ex!

Spovsnäppa *Calidris ferruginea*

Arten rapporterades under perioden 8 juli–13 oktober (näst senaste fyndet gjordes 27 september). Den enda tvåsiffriga noteringen var 11 ex Ödsmåls kile, Kungälv 11 juli (Peter Hvass).

Skär snäppa *Calidris maritima*

Bohuslän utom Kråkudden-Bolleskären: Senaste vårobsen 24 april och första för hösten 14 augusti. Toppnoteringen under våren var 275 ex Kosterarkipelagen 4 januari, medan efterårets högst notering blev 110 ex Segelskären 16 november och 215 ex Kosterarkipelagen 17 november (samtliga Matti Åhlund). Arten ses mycket sparsamt i landskapets innerfjordar, varför följande uppgift är värd att redovisa: 4 ex Ramsön, Stenungsund 28 februari (Håkan Aronsson).

Kråkudden-Bolleskären, Öckerö: Senaste vårobsen gjordes 10 maj och första för hösten 11 oktober. Toppnoteringen låg på blott 50 ex både under våren och efteråret.

Kärrensäppa *Calidris alpina*

Fem januarifynd har rapporterats detta år, förmodligen gällande 1-2 individer; detaljer nedan. En mängduppgift redovisas också nedan. **Fenologi:** Första vårobs 20 mars, sista höstobs 8 november. Inte heller detta år finns några uppgifter om observationer av den sydliga rasen, som inte setts till på någon bohuslänsk häckningslokal sedan 2003.

Vinterfynd: 1 ex Fotö, Ö-ö 15 jan (Uno Unger, Magnus Unger). 1 ex Kråkudden, Ö-ö 19 jan (Birger Kaiser) och 21 jan (Karl-Olof Johansson). 1 ex Hyppeln, Ö-ö 26 jan (Claes-Göran Ahlgren). 1 ex Skallen, Marstrandsön, K-v 30 jan (Kåre Ström). **Mängduppgift:** 150 rastande ex (10 ad+140 1K) Breviks kile, T-n 24 aug (Per Undeland).

Myrsnäppa *Limicola falcinellus*

Tre vårfynd och två höstfynd gjordes detta år, totalt omfattande 6 ex.

2 ex Tofta kile, K-v 27 maj (Peter Hvass). 1 ex Morlanda dammar, O-t 29 maj (Ove Hougström, Peter Nilsson, Stefan Oscarsson m fl). 1 ex Tofta kile, K-v 10–13 jun (Peter Hvass, Tina Widén m fl). 1 ex Haby bukt, S-s 30 jul (Jan Artursson). 1 1K Ödsmåls kile, K-v 28–29 aug (Mats Raneström, Lennart Wahlén m fl).

Brushane *Philomachus pugnax*

Fenologi: Första vårobs 30 april, sista höstobs 8 oktober. Den största rapporterade flocken var de 28 ex som rastade vid Trälebergs kile, Lysekil 25 augusti (Anders Fransson). Vid denna lokal sågs för övrigt 125 ex 30 augusti 1986, vilket är en av de högsta noteringar som gjorts i landskapet.

Dvärgbeckasin *Lymnocyptes minimus*

Årsumman rör sig om minst 34 ex, varav 9 under föråret, vilket är den lägsta siffran sedan 2003. Blott ett vinterfynd, nämligen 1 ex Kärreviken, Rörö, Öckerö 4 januari (Magnus Unger, Uno Unger) – med andra ord inga rapporter alls från december. Därefter har alltså 8 ex noterats mellan 7 april–9 maj, och minst 25 ex mellan 2 augusti–5 november. Obsen från den 2 augusti gällde 1 ex vid Tofta kile, Kungälv (Hans Petersson, Kenneth Johansson), sannolikt det tidigaste höstfyndet hittills. Nästa obs kom inte förrän 6 september. Högsta antalet var de 7 ex som stöttes vid Skogomedammen, Hisingen 28 oktober.

Enkelbeckasin *Gallinago gallinago*

Noterad på blott fyra lokaler mellan 2 januari–11 februari (nästa obs kom 11 mars), medan december saknar fynd. Sista observationen för året gjordes 6 november – jämför med föregående art! Den största ansamlingen under året uppgick till ganska måttliga 60 ex. Se nedan för fynddetaljer.

Vinterfynd: 1 ex Lottkärr, Torslanda, H-n 2 jan (Mathias Theander). Som mest 4 ex Borealis kracker, S-nd 4 jan (Lasse Svensson, Petra Söderqvist). 1 ex Lilleby, Björlanda, H-n 14 och 21 jan (Bo Nilsson). 1 ex Torslandaviken, H-n 11 feb (Bo Brinkhoff m fl).

Årets största ansamling: 60 ex Öxnäs, Säve, H-n 31 aug (Bo Brinkhoff).

Dubbelbeckasin. Hökälla, Hisingen 28 augusti 2010. Foto: Martin Oomen.

Dubbelbeckasin *Gallinago media*

Glädjande nog påträffades hela 12 dubbelbeckasiner under 2010, varav 4 under maj, 1 i juli, 5 i slutet av augusti och 2 i slutet av september. I majsiffran ingår 3 spelande fåglar, de första sedan 2006. Sommarfyndet är anmärkningsvärt, såvitt känt det första som gjorts i Bohuslän i juli, och det gäller en fågel som sågs och hördes spela en kort stund vid Tjurpannan, Tanum 17 juli (Andreas Gullberg). Sammantaget det bästa året för arten sedan 2001, då 13 ex påträffades i landskapet. Fynduppgifter nedan.

2 spelande ex Lagmansholmen, Säve, H-n 11 maj (Mats Raneström). 1 ex Hållö, S-s 16 maj (Jan Artursson). 1 spelande ex Mollön, U-a 17 maj (Jörgen Olsson). 1 spelande ex Tjurpannan, T-m 17 jul (Andreas Gullberg). 1 ex Hökälla, H-n 21 aug, 2 ex Skogomedammen, H-n 27–29 aug och 2 ex Öxnäs, Säve, H-n 27–28 aug (samtliga Stefan Svanberg m fl). 1 ex Mollön, U-a 24 sep (Jan Johansson). 1 ex Svälte kile, U- 30 sep (Hans Petersson).

Morkulla *Scolopax rusticola*

Den första dragande kullen rapporterades 21 mars och den sista 4 augusti. Arten anträffades på 11 lokaler i januari (totalt 12 ex) och 3 i december (lika många ex). Nästa fynd efter januarifåglarna kom 18 mars. Varken dvärg- eller enkelbeckasin påträffades under december, men däremot alltså tre morkullor.

Rödspov *Limosa limosa*

Två fynd av ensamma fåglar gjordes detta år: 1 ex Ragnhildsholmen, Hisingen 24 april (Lena Dahlkvist) och 1 ex vid Tofta kile, Kungälv 7 juni (Bo Brinkhoff, Owe Hougström, Anna Hougström m fl). Dessutom sågs två ungfåglar av rasen *islandica* under hösten; se nedan.

”Isländsk rödspov” *Limosa limosa islandica* Rr

Två fynd av ensamma ungfåglar: 1 1K Ödsmåls kile, Kungälv 24–25 augusti (*Mats Raneström, Peter Strandvik) och 1 1K Breviks kile, Tjörn 8–10 oktober (*Per Undeland, Krister Svanvik, Petra Söderqvist). Åttonde och nionde säkra fynden (totalt 12 ex) av denna ras i Bohuslän.

Myrspov *Limosa lapponica*

Arten sågs under perioderna 11 april–29 maj och 30 juni–9 oktober. Den enda dagen med höga sträcksiffror vid Kråkudden var 24 augusti, men då inräknades å andra sidan hela 411 sydsträckande ex. De två största flockarna denna dag innehöll 35 respektive 32 ex (Mikael Molin, Markus Lagerqvist, Peter Hamrén m fl).

Småspov *Numenius phaeopus*

Fenologi: Arten har rapporterats under perioden 20 april–7 september. Den största rapporterade flocken var 70 nordsträckande ex vid Kråkudden 11 maj (Martin Oomen, Ola Bäckman).

Storspov *Numenius arquata*

Inga häckningsuppgifter föreligger. Arten sågs under perioden 25 mars–7 november; näst sista fyndet gjordes 9 oktober. Den största rapporterade flocken innehöll 150 ex och sågs rasta vid Breviks kile, Tjörn 18 april (Per Undeland).

Svartsnäppa *Tringa erythropus*

Arten har rapporterats under perioderna 29 april–19 maj och 6 juni–3 oktober. Största ansamlingen var 31 ex Hålkedalskilen, Strömstad 19 juli (Lars Åke Karlgren).

Rödbena *Tringa totanus*

Ett **vinterfynd** även detta år: 2 ex Galterön, Ödsmål, Stenungsund 28 februari (Christer Lind). I övrigt sågs arten mellan 24 mars och 10 oktober.

Gluttsnäppa *Tringa nebularia*

Fenologi: Det första fyndet för året gjordes 18 april, det sista 1 november.

Skogssnäppa *Tringa ochropus*

Fenologi: Den första noteringen gjordes 24 mars, den sista 7 september.

Grönbena *Tringa glareola*

Fenologi: Den första noteringen gjordes 25 april, den sista 7 september.

Drillsnäppa *Actitis hypoleucos*

Fenologi: Första vårobs 16 april, sista för hösten 5 oktober (näst sista 22 september).

Roskarl *Arenaria interpres*

Utanför de normala sträckmånaderna sågs arten enligt följande: januari 1 fynd (2 ex), oktober 1 (2 ex), november 2 (5 ex) och december 2 (3 ex). Fynddetaljer återfinns nedan. I övrigt sågs minst 20 ex mellan 23 april–20 maj och ca 73 ex mellan 13 juli–30 september. Höstsiffran är den lägsta sedan 2002, medan vårsumman är tämligen normal.

Januari: 2 ex Stora Drammen, Nord-Koster, S-ad 4 jan (Matti Åhlund). **Oktober:** 2 ex Segelskären, T-m 11 okt (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund). **November:** 1 ex Segelskären, T-m 16 nov och 4 ex Stora Drammen, Nord-Koster, S-ad 17 nov (båda Matti Åhlund). **December:** 2 ex Måseskär, O-t 13 dec (Folke Sjöberg). 1 ex Saltösnippan, Saltö, S-ad 17 dec (Matti Åhlund).

Smalnäbbad simsnäppa *Phalaropus lobatus*

Tre fynd av ensamma fåglar under augusti ökar på antalet till 70 (102 ex) i Bohuslän. Förekomsten från förstafyndet 1971 och framåt visas på nästa sida.

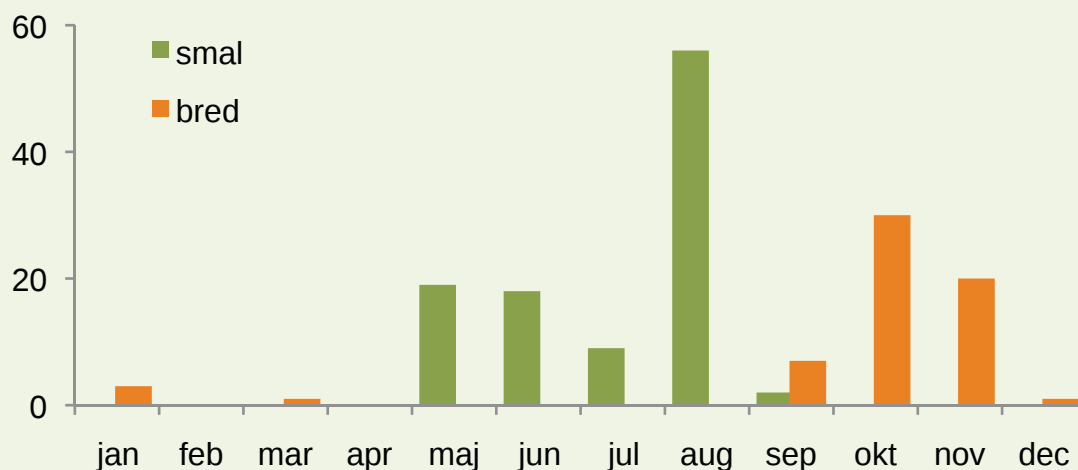
1 ad str S Kråkudden, Ö-ö 4 aug (Lars-Erik Rahm, Bengt Karlsson, Magnus Rahm). 1 ex Ödsmåls kile, K-v 24 aug (Mats Raneström). 1 1K Breviks kile, T-n 24 aug (*Per Undeland, Nils-Erik Nilsson).

Brednäbbad simsnäppa *Phalaropus fulicarius* Rr

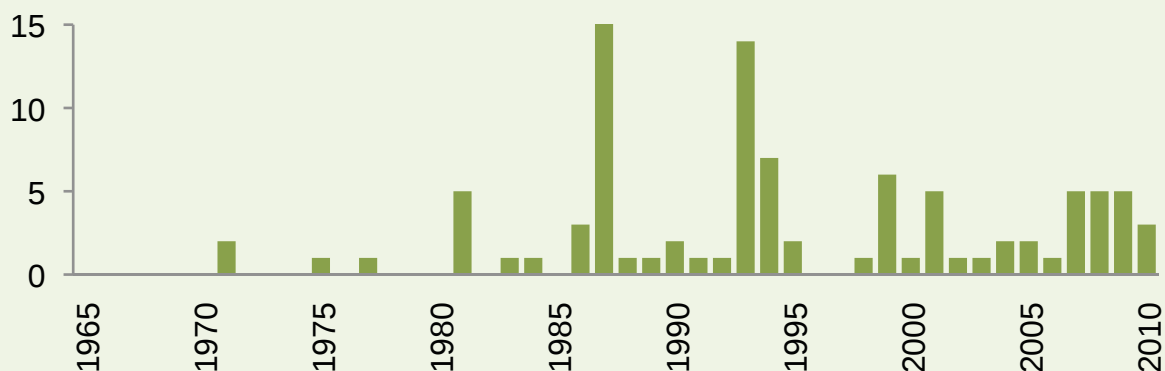
Tre fynd av sydsträckande fåglar gjordes vid Kråkudden under oktober–november. Därmed har 61 ex påträffats i landskapet (se diagram på nästa sida).

1 ex str S 19 okt (Stig Jacobsson), 1 ex str S 28 okt (Carl Tholin m fl) och 1 ex str S 4 nov (Lars-Erik Rahm m fl), samtliga vid Kråkudden, Hönö, Ö-ö.

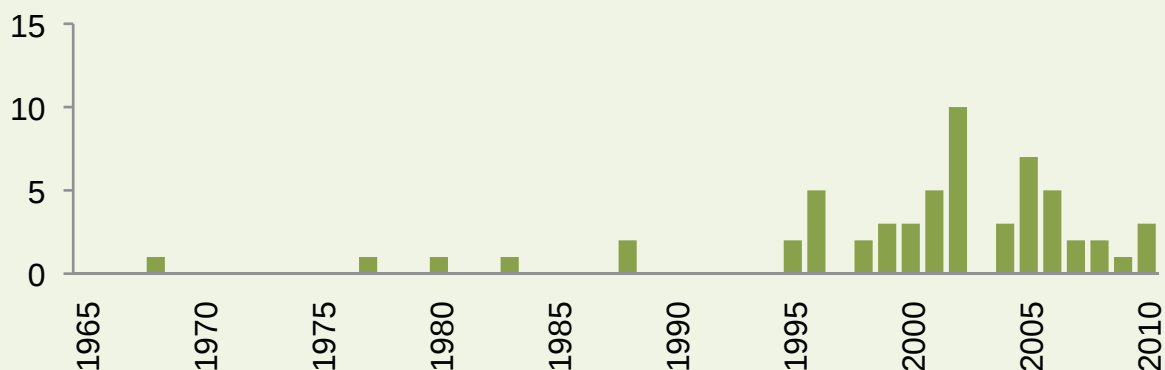
Smalnäbbad och brednäbbad simsnäppa: antal exemplar per månad

Smalnäbbad simsnäppa 1967–2010: antal exemplar

Brednäbbad simsnäppa 1967–2010: antal exemplar

Bredstjärtad labb *Stercorarius pomarinus* Rr

Åtta godkända fynd föreligger, totalt omfattande 10 ex, samtliga från hösten. Alla fåglar utom en upptäcktes från Kråkudden på Hönö.

1 ad str 21 aug (Mats Axbrink, Stefan Delin). 1 3K+ str S 15 nov (Tina Widén). 1 2K+ str S 28 okt (Roger Eskilsson). 1 1K str S 29 okt (Martin Oomen m fl). 2 1K str S 3 nov (Mikael Molin m fl). 1 1K str S 4 nov (Tina Widén). 2 1K str S 13 nov (Marinko Karabatic). 1 1K str S Rörö, Ö-ö 14 nov (Ola Bäckman) och sannolikt samma fågel str S Kråkudden en kvart senare (Bengt Karlsson, Mats Bjersing, Ragnar Seldén).

Kustlabb *Stercorarius parasiticus*

Fyra fynd innan 15 april: 1 ex str S Västudden/Muren, Marstrandsön, K-v 28 mars (Peter Strandvik). 1 ex str S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 2 apr (Ola Bäckman, Magnus Rahm, Lars Eric Rahm). 2 ad str S Kråkudden 9 apr (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg, Nils Abrahamsson). 1 ad str S Rörö, Ö-ö 9 apr (Magnus Rahm).

Två oktoberfynd (färre än de senaste åren): 1 1K str S Kråkudden, Hönö, Ö-ö 28 okt (Lennart Wahlén, Carl Tholin, Bo Runesson). 1 ex str N Grosshamn, Ramsviklandet, S-s 28 okt (Lennart Hermansson m fl).

Fjällabb *Stercorarius longicaudus* Rr

Sju ex är lika med ett magert år. Sex av fjällabbarna var 1K-fåglar och en adult, sedda under perioden 28 augusti–19 september. Med andra ord inga vårfynd.

2 1K Kråkudden, Hönö, Ö-ö 25 aug (Thomas Kjelsson m fl). 1 1K Kråkudden 15 sep (Jan-Åke Noresson m fl). 1 ad Härmanö, O-t 16 sep (Lasse Svensson). 1 1K Hällsvik, Torslanda, H-n 16 sep (Niklas Aronsson). 1 1K Kråkudden 17 sep (Andreas Karlsson m fl). 1 1K Kråkudden 19 sep (Per Björkman).

Storlabbb *Stercorarius skua*

Totalt rapporterades 183 ex, vilket är klart över medianvärdet för den senaste tioårsperioden. Månadsfördelningen var juni 1 ex, juli 55, augusti 97, september 27, oktober 1 ex och november 3. Kråkudden, Hönö stod för över 80% av alla storlabbbarna. Flest sågs 30 juli (33 ex) och 24 augusti (25 ex), givetvis på Kråkudden.

Dvärgmåsb *Hydrocoloeus minutus*

Totalt rapporterades endast 74 ex, vilket är den lägsta noteringen under 2000-talet. Fåglarna var väl utspridda under perioden april–november, medan januari, februari, mars och december helt saknade fynd. Månadsfördelningen var april 8 ex, maj 11, juni 2, juli 6, augusti 15, september 10, oktober 12 och november 10. Högsta dagssiffran på en enskild lokal var 7 ex vid Kråkudden, Hönö 4 november (Martin Alexandersson m fl).

Tärnmåsb *Xema sabini* Rr

Tre tärnmåsar visade sig under hösten, och som brukligt var samtliga ungfåglar. Arten har setts årligen sedan 2002.

1 1K Kråkudden, Hönö, Ö-ö 15 sep (Mikael Molin m fl). 1 1K Kråkudden 18 sep (Mikael Svensson m fl). 1 1K Hållö, S-s 6 nov (Gigi Sahlstrand, Göran Forsberg).

Vitvingad trut *Larus glaucoideus* Rr

Ett godkänt fynd under året: 1 1K-fågel påträffades vid Räfsal, Valla, Tjörn 14 november (Per Undeland, Nils-Erik Nilsson m fl). Därmed har 29 fynd registrerats i Bohuslän.

Vittrut *Larus hyperboreus*

Efter två års frånvaro gjordes åter ett fynd i landskapet: 1 2K-fågel sågs vid Kråkudden, Hönö 30 mars (Stefan Svanberg). Om vittrutens uppträdande i Bohuslän går att läsa i *Fåglar i Bohuslän* 1/2008.

Tretåig måsb *Rissa tridactyla*

Fyra rapporter med fyrsiffriga sträcksiffror, alla från Kråkudden på Hönö: 2800 ex 28 oktober (Lennart Wahlén m fl), 1225 ex 3 november (Roger Eskilsson m fl), 1800 ex 4 november (Bo Brinkhoff m fl) och 1018 ex 13 november (Per Björkman m fl), samtliga sträckande mot söder.

Småtärna *Sternula albifrons* Rr

Inte mindre än sju fynd av totalt 8 ex, vilket är den högsta årssumman av fynd som noterats i Bohuslän. Sammanlagt har bara 50 fynd gjorts i landskapet; bland dessa återfinns en häckning i Sotenäs från 2008.

1 ex Torslandaviken, H-n 30 apr (Mathias Theander). 1 ex Torslandaviken, H-n 15 maj (Ola Wennberg). 1 ex str S Torslandaviken, H-n 17 maj (Hans Zachrisson). 2 ex str S Vallerö, O-t 20 maj (Thomas Liebig, Stefan Oscarsson). 1 ad Ödsmåls kile, K-v 6 jul (Peter Strandvik). 1 ad Lappesand, Hönö, Ö-ö 16–17 jul (Johan Green). 1 ad str S Nordre älvs fjord, Björlanda, H-n 21 jul (Johan Svedholm).

Skräntärna *Hydroprogne caspia*

Ett fynd detta år: 2 ex Kämpersvik, Tanum 16 maj (Joachim Thelin). Enstaka skräntärnor brukar ses så gott som årligen i Bohuslän. Flest observationer görs i juli. Totalt har nu 54 fynd registrerats i landskapet, omfattande totalt 67 ex.

Svarttärna *Chlidonias niger*

Tre fynd av ensamma fåglar gjordes, precis som under 2009, normalt fördelade med två i maj och ett i augusti. Noterbart är att den första av årets svarttärnor sågs i en insjö i Munkedal. Nu har 91 fynd (115 ex) noterats i Bohuslän.

1 ex Nyrödsjön, Foss, M-l 14 maj (Rune Hixén). 1 ad Torslandaviken, H-n 16–18 maj (Ingvor Svensson m fl). 1 ex Bredviken, Hönö, Ö-ö 7 aug (Hans Zachrisson).

Silvertärna *Sterna paradisaea*

De första silvertärnorna för året rapporterades 25 april. Därefter gjordes regelbundna observationer fram till 25 september. De två senaste fynden var 1 ex Haby bukt, Ramsvikslandet, Sotenäs 14 oktober (Hans Petersson, Peter Backman) och 1 ex Kråkudden, Hönö 18 oktober (Pelle Gustavsson).

2K-fågel: 1 2K Torslandaviken, Hisingen 13 juni (Bo Brinkhoff m fl).

Fisktärna *Sterna hirundo*

Första vårfyndet gjordes 9 april. Sex fynd i oktober av 1-7 ex, det sista 14 oktober.

Kentsk tärna *Sterna sandvicensis*

Årets första kentska tärnor sågs i Öckerö kommun 9 april. Därefter är arten rapporterad regelbundet fram till 18 september, följt av en sista observation vid Tjärnö, Strömstad 6 oktober (Daniel Gustafsson). Som vanligt dominerar rapporterna från Göteborgs norra skärgård stort. Av omkring 140 rapporter kom blott 25 från Kungälv och norrut. Högsta noteringen var 31 ex Bredviken, Hönö 1 augusti (Bengt Karlsson).

Sillgrissla *Uria aalge*

Ett par häckade under samma sten som vanligt på Bonden, Lysekil (Tommy Järås). Dessutom en trolig häckning på Mittskär, Väderöarna, Tanum, där en sillgrissla vid inventering 9 juni lämnade ön med några tobisgrisslor och sedan höll sig kvar vid ön (Matti Åhlund, Ingemar Åhlund).

Tordmule *Alca torda*

Vid Bohusläns enda tordmule-koloni på Bonden utanför Skaftö observerades i år tre par och två ensamma fåglar (Tommy Järås, Ingemar Åhlund, Matti Åhlund). Antalet tordmular på ön har varit ungefär detsamma under hela 2000-talet. År 1993 fanns här emellertid 2-3 gånger så många. Höga antal: ca 850 ex sträckte vid Kråkudden 28 oktober (Lennart Wahlén m fl). Dett är sannolikt den högsta dagssumman i Bohuslän under 2000-talet.

Alkekung *Alle alle*

Totalt noterades drygt 700 alkekungar, vilket är under medianvärdet för den senaste tioårsperioden. De fördelade sig på januari 3 ex, oktober 82, november 629 och december 3. Hösten första alkekung sågs 17 oktober. De två högsta dagssummorna registrerades båda 4 november med 120 ex mot S vid Grosshamn, Ramsvikslandet, Sotenäs (Owe Hougström m fl) och 67 ex mot S vid Kråkudden, Hönö, Öckerö (Ola Bäckman m fl).

Lunnefågel *Fratercula arctica*

Ett märkligt år för lunnefågeln i Bohuslän. Endast 15 ex rapporterade, varav inte mindre än 6 ex från vår och sommar. Fördelningen över året var januari 2 ex, maj 3, juli 3, september 1, oktober 3 och november 3. Inte sedan 1995 har årssumman varit så låg. Medianvärdet för perioden 2000–2009 är 100 ex.

Fynden från sommarhalvåret: 1 ex Vallerö, O-t 14 maj (Thomas Liebig, Christer Lind, Stefan Oscarsson). 2 subad Väderöarna, T-m 20 maj (Jan Karlsson, Lars-Ove Loo). 1 ad Kråkudden, Hönö, Ö-ö 7 jul (Bo Brinkhoff, Andreas Hagström, Ola Wennberg). 1 2K Bonden, Skaftö, L-l 10 jul (Peter Nilsson). 1 ex Kråkudden, Hönö, Ö-ö 30 jul (Martin Alexandersson, Björn Lindkvist).

Skogsduva *Columba oenas*

Enda vinterfynden detta år var 2 ex Ström, Lilla Edet 10 januari (Jörgen Olsson, Jerry Nerstrand) och 1 ex Hällsvik, Torslanda, Hisingen 14–15 december (Niklas Aronsson).

Två stora ansamlingar har rapporterats, en från våren och en från sommaren: 65 ex Harestadsslätten, Kungälv 21 mars (Lars Viktorsson, Stefan Malm m fl) och 70 ex Öxnäs, Säve, Hisingen 3 juli (Bo Brinkhoff).

Turkduva *Streptopelia decaocto*

Enda rapporten som mer konkret antyder häckning är bobygge vid Hönö kyrkogård 20 april (Jon Håkansson). Annars rapporterades arten från de sedvanliga områdena, och ropande fåglar mellan 1 januari och 29 december.

Turturduva *Streptopelia turtur*

Arten uteblev helt under 2008 och 2009, men detta år gjordes tre fynd av ensamma fåglar, ett vardera i maj, september och oktober. Detaljer återfinns nedan. Därmed är antalet fynd i landskapet uppe i 41 (42 ex).

1 ex Lappesand, Hönö, Ö-ö 18 maj (Martin Boberg). 1 ex Lyse, L-1 25 sep (Asgeir Larsen). 1 ex Kungshamn, S-s 12 okt (Börje Högdén, genom Jan Artursson).

Gök *Cuculus canorus*

Fenologi: Första göken hördes 3 maj, sista observationen gjordes 24 september.

Tornuggla *Tyto alba* Rr

En död 2K hane tornuggla, tillhörande rasen *T. a. guttata*, hittades i en lada vid Välle, Lur, Tanum 15 februari (Simon Gåredal Gagner genom Sune Westman). Se också notisen i *Fåglar i Bohuslän* 1/2011. Detta är landskapets 9:e fynd (lika många ex) och Tanums första. Månadsfördelningen är februari 3, december 2, september 1 och oktober 1, samt 2 odaterade. Hisingen har 4, medan Öckerö, Kungälv, Tjörn, Uddevalla och Tanum har 1 vardera. Årets fynd är alltså det klart nordligaste hittills. De många fynden (6 av 9) i sydligaste delen av Bohuslän pekar på att fåglarna kommit hit via Skagen eller åtminstone norra Danmark.

Berguv *Bubo bubo*

Endast 47 revir registrerades 2010. Ungproduktionen hos Bohusläns berguvar har varit låg under hela 2000-talet, så också detta år; totalt fick uvarna fram 14 ungar. Kommunvis fördelade sig reviren enligt följande (inom parentes antalet ungar): Strömstad 6, Tanum 5 (1), Sotenäs 4 (2), Lysekil 5, Munkedal 1, Orust 7 (2), Tjörn 5 (3), Stenungsund 4 (2), Kungälv 8 (4), Hisingen 1 och Öckerö 1.

Sparvuggla *Glaucidium passerinum*

En häckning konstaterades på Skottfjället, Svarteberg, Munkedal (Leif Klinteroth). Ett fåtal spelande fåglar rapporterades från Bredfjället och en från Torreby, Munkedal, men förmodligen rör det sig om fler – det framgår inte alltid av uppgifterna på *Svalan* om en fågel spelade eller inte. I vilket fall påträffades (bortsett från häckningen) 11 ensamma sparvugglor under januari–juni och 15 under september–december.

Hornuggla *Asio otus*

Åtta häckningar har rapporterats. Vid Hönö kyrkogård höll ett antal hornugglor till från mitten av januari till mitten av mars; högsta antalet räknades in 17 februari, då 15 ex fanns på plats (Uno Unger, Magnus Unger m fl).

Jorduggla *Asio flammeus*

Fem vinterfynd gjordes, varav fyra i januari–början av mars och ett i december; detaljer nedan. Inga sommarfynd, men däremot fem vår- och fem höstfynd, samtliga gällande ensamma jordugglor.

Vinterfynd: 1 ex Hjalteby, Valla, T-n 2 jan (Kristian Littke). 1 ex Stånge huvud, Lysekil 9 jan (Anders Fransson). 1 ex Kråkudden, Ö-ö 5 feb (Bo Brinkhoff, Per Björkman). 1 ex G:a flygfältet, Torslandaviken, H-n 4 mar (Uno Unger). 1 ex Torslanda golfbana, Torslandaviken, H-n 13 dec (Magnus Persson).

Pärluggla *Aegolius funereus*

Sju-nio fynd (lika många ex) gjordes mellan 28 februari och 14 maj, alla utom ett gällde spelande ugglor. En av fåglarna hördes på Tjärnö, Strömstad, övriga spelande i mer normala marker. Fynduppgifter nedan.

Spelande fåglar: 1 ex Nyckleby, Tjärnö, S-ad 28 feb (genom Stefan Karlsson). 1 ex Östra Fjället, Krokstad, M-l 3 apr (Joachim Thelin). 1 ex Kynnefjäll 6 apr (Hans-Olof Johansson) och 15 apr (Jan Johansson m fl). 1 ex Västra Fjället, Krokstad, M-l 14 apr (Joachim Thelin). 1 ex Skottfjället, Svarteberg, M-l 16 apr (Thomas Eliasson, My Bäckström-Eliasson). 1 ex Store Väktor, Hjärtum, L-E 24–25 apr (Göran Hultengren, Martin Börjesson, Bjarne Modigh). 1 ex Holmen, Lane-Ryr, U-a 14 maj (Hans Petersson). **Övriga:** 1 rastande ex Korsviken, Ljung, U-a 9 mar (Andreas Garpebring, Petter Bohman, Anna Froster).

Nattskärra *Caprimulgus europaeus*

Omkring 184 spelande fåglar inräknades runt om i landskapet detta år, den näst högsta siffran någonsin. Endast inventeringsåret 2007 överträffar denna summa (256 spelande). Goda insatser gjordes framförallt i Tanum och Strömstad; se nedan. En anledning till de höga siffrorna är att flera inventeringar gjorts i områden där vindparker planeras. Bland annat räknade Lars Gerre in 17 spelande fåglar i den västra delen av Femstenaberg, Skee, Strömstad 24–25 juni, dvs längs den (då) ännu inte invigda motorvägsträckan i området. Arten hördes spela i landskapet mellan 23 maj och 4 aug, och flest fåglar inräknades i Tanum (55), Strömstad (30), Uddevalla (19) och Orust (18). Dessutom sågs minst 25 nattskärror mellan 29 maj och 14 september. Enda kommunen utan noteringar är inte oväntat Öckerö.

Tornseglare *Apus apus*

Fyra rapporter om ansamlingar på minst 1000 ex föreligger: 5000 ex Långåker, Tanum 30 juli (Fredrik Spak). 1000 ex Torslandaviken, Hisingen 16 maj (Johan Svedholm) och 25 maj (Johan Ennerfelt, Robert Ennerfelt). 1000 ex Runsvallen, Ytterby, Kungälv 7 augusti (Lars Gustafsson). Den förstnämnda siffran är sannolikt den högsta som rapporterats i Bohuslän.

Fenologi: Första obsen för året 6 maj, sista 20 september. Näst sista höstnoteringen var från 12 september.

Kungsfiskare *Alcedo atthis*

Under häckningstid sågs ensamma fåglar vid nedre Bäveån (Uddevalla), Sollumsån (Lilla Edet) och Munkedalsälven. Vinterfynden inskränkte sig till 5 lokaler (6 ex) under januari och 2 (2 ex) i december. Mellan 1 februari–18 maj rapporterades inga fynd alls, medan tio obsar gjordes av ensamma fåglar mellan 7 augusti–21 november. De två nordligaste fynden under året gjordes i södra delen av Munkedals kommun.

Härfågel *Upupa epops*

Tre fynd av ensamma fåglar gjordes under året, precis som under 2009, fördelade på maj, september och oktober. Arten har nu varit årlig sedan 1999, dvs tolv år i

sträck. Andra hösten i rad med härfågelfynd på Härmanö. Sammanlagt har därmed 73 fynd (lika många ex) gjorts i Bohuslän.

1 ex Bovallstrand, S-s 9 maj (Helena Friberg, Kristina Friberg, genom Elon Wismén). 1 ex Finnsbo, Lyse, L-l 12 sep (Daniel Wester, genom Joachim Karlsson). 1 ex Härmanö, O-t 10–15 okt (Rickard Anderberg, Stefan Lundh, Bertil Schröder).

Göktyta *Jynx torquilla*

Två konstaterade häckningar, detaljer nedan. I övrigt hördes ca 70 ropande ex runtom i landskapet mellan 25 april och 25 september, den högsta siffran någonsin. Dessutom föreligger uppgifter om ett antal observerade exemplar. Sammantaget alltså det klart bästa året hittills i landskapet. Det svänger rejält mellan åren – det tidigare rekordåret var 2006, då fem häckningar konstaterades och ca 63 ex hördes; under de mellanliggande åren såg det ut så här: 2007 4 häckningar/60 ropande, 2008 1/41 och 2009 2/33.

Konstaterade häckningar: 1 par Brevik, Syd-Koster, S-ad (Nils Abrahamsson).

1 par Tjurpannan, T-m (Jan Johansson, Kenneth Johansson).

Mindre hackspett *Dendrocopos minor*

Sju konstaterade häckningar har rapporterats, fynddetaljer nedan. Därutöver gjordes observationer under häckningstid (definierad som 25 mars–7 juli) vid ca 50 lokaler, flest i Hisingen (12), Uddevalla (11) och Munkedal (8). Samtliga kommuner utom Öckerö hade sådana noteringar, men antalet var betydligt lägre än under de senaste sex åren; man får gå tillbaka till 2003 för att hitta en lägre årssumma.

Konstaterade häckningar, Kungälv: 1 par Otterlyckevägen, Instön (Ola Erlandsson).

Stenungsund: 1 par Hällsberget, Ödsmål och 1 par Apleröd, Ödsmål (Thomas Liebig). **Orust:**

1 par Håltavatten, Morlanda (Owe Hougström). **Tjörn:** 1 par Röseliden, Stenkyrka (Petra Söderqvist). **Uddevalla:** 1 par Holmen, Lane-Ryr (Hans Petersson). **Sotenäs:** 1 par Albacken, Tossene (Thomas Ring).

Tretåig hackspett *Picoides tridactylus*

Fortsatt gott om fynd av arten även under 2010: 9-10 ex sågs, fördelade på 1 ex i maj och 8-9 ex under perioden 29 augusti–25 november. Fynddetaljer nedan. Åren 2000–2001 gjordes inga fynd i landskapet, men därefter har den tretåige varit årlig, med riktigt god förekomst under flera av åren.

1 hane Jörlov, Skee, S-ad 17 maj (genom Lars Åke Karlgren). 1 hane Holmen, Lane-Ryr, U-a 29 aug (Hans Petersson). 1 hona Bredfjället 8 sep (Per Wohlin, Jan Johansson). 1 hane Bredfjället 30 sep och 1 ex samma lokal 1 okt (Lasse Svensson). 1 hona Tolleby tjärn, Stenkyrka, T-n 5 okt (Nils-Erik Nilsson). 1 ex NO om Myren, Ramsviksländet, S-s 7 okt (Jan Pålsgård). 1 hane Övre Långevatten, Svartedalen, K-v 9 okt (Mathias Theander). 1 hane Håle Dalar, Askum, S-s 17 okt (Hans-Olof Johansson). 1 hane Älje-Porsens naturreservat, U-a 25 nov (Jan Johansson).

Tofslärka *Galerida cristata* Rr

Tre tätorter i mellersta Bohuslän – Smögen, Kungshamn och Lysekil – fick besök

av en tofslärka mellan 8–24 juni, den första som setts i landskapet sedan 1994. Inget tyder på att mer än en individ var inblandad. Ralf Johansson upptäckte fågeln i Smögen 8 juni, och han blev också den siste som såg lärkan drygt tre veckor senare, då den åter fanns på plats i det lilla ösamhället. Däremellan sågs fågeln både i Kungshamn och Lysekil. Närmare fynddetaljer nedan och foto återfinns på sidan 5!

Lite historik: Arten sågs i Lysekil flera vintrar under åren 1910–1914 och ”några år” i Hunnebostrand någon gång innan 1926. Uppgifter om fynd finns även från Fiskebäckskil under (gissningsvis) samma tid. Ibland uppges tofslärkan också ha häckat i de tre samhällena, något som dock inte gått att få bekräftat i litteraturen (*uppgifter från Rune Hixén*).

Första fyndet i ”modern tid” kom inte förrän 20 juni 1969, då en fågel sågs vid Lilla Torget i Uddevalla. Därefter följde ett vinterfynd, 1 ex på Hönö 8 januari 1978, och tre fynd under 1981: 1 ex Källdal, Uddevalla 11–13 april, 1 ex Stenungsund 6 juli och som mest 4 ex Källdal, Uddevalla 17–18 oktober. Sedan gjordes två tofslärkefynd på Hisingen: 1 ex vid Torslanda 25 april 1986 och 1 ex vid Lilla Varholmen 16 juni 1991. Slutligen sågs 1 ex på nytt vid Källdal, väster om Uddevalla tätort, 25 september 1994. Fågeln som sågs under 2010 utgör således det 9:e fyndet (12 ex) sedan 1969.

1 ex sågs i Smögen 8-9 juni (Ralf Johansson, Jan Artursson m fl), i Kungshamn 10–13 juni (Jan Artursson m fl), i Lysekil 15 juni (Anders Fransson m fl) och slutligen på nytt i Smögen 24 juni (Ralf Johansson, genom Jan Artursson).

Komplettering: 1 ex Stenungsund 6 juli 1981 (Gunnar Åsemyr genom Renio Andersson).

Trädlärka *Lullula arborea*

Inga vinterfynd detta år. **Fenologi:** De första obsarna gjordes 20 mars, den sista 26 oktober. **Högt antal:** Som mest 14 ex Gamla soptippen, Strömstad 4 juli–20 september (Lars Åke Karlgren, Matti Åhlund). På denna lokal sågs för övrigt som mest 16 ex under 2008 och 15 ex under 2009.

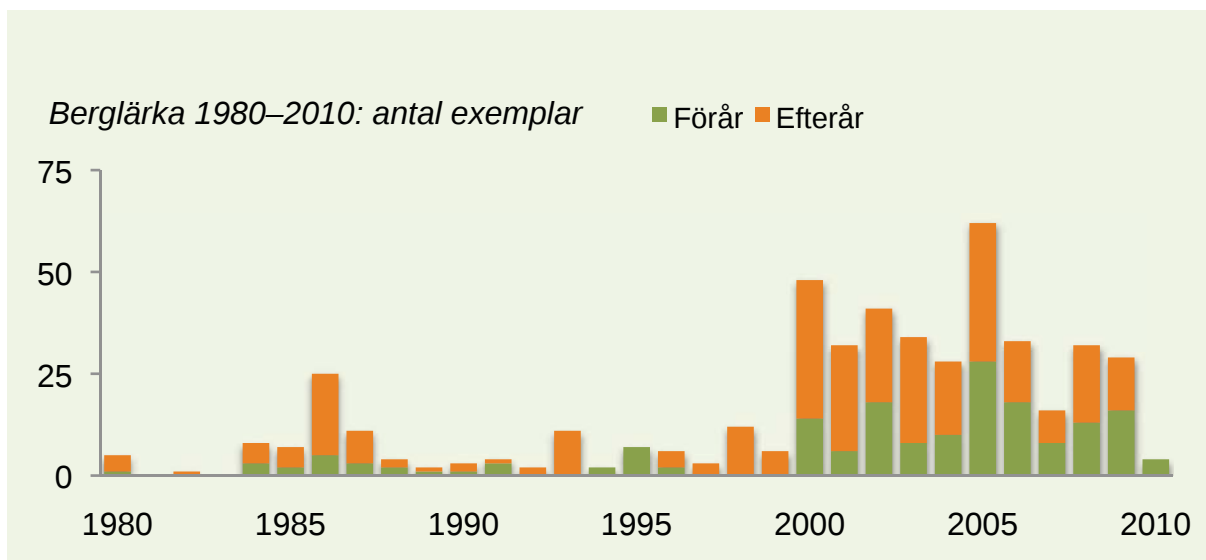
Sånglärka *Alauda arvensis*

Inga vinterfynd gjordes under 2010. **Fenologi:** De första sånglärkorna rapporterades 2 mars, den sista 26 november.

Berglärka *Eremophila alpestris*

Blott fyra fynd av ensamma fåglar har rapporterats, samtliga under föråret: 1 ex Rörö, Öckerö 14 januari (Magnus Rahm), 1 ex mot S vid Krossholmen, Torslanda, Hisingen 23 januari (Johan Svedholm), 1 ex Kråkudden, Hönö, Öckerö 10 februari (Birger Kaiser) och 1 ex mot NO vid Barlindenäset, Instön, Kungälv 13 maj (Ola Erlandsson).

Kanske var det de stränga vintermånaderna som fick årssumman för denna art att gå tillbaka till siffror vi inte sett sedan innan milleniumskiftet. Årsummorna har annars legat betydligt högre sedan 2000 – se diagrammet på följande sida.

Backsvala *Riparia riparia*

Aktiva kolonier har rapporterats enligt följande. **Hisingen:** Hökälla (20 par); **Kungälv:** Dösebacka (10 bon); Lysegården (40 bon). **Lilla Edet:** Terås (mindre än 50 bon); Huveröd (max 40 ex sedda, oklart hur många bon); Sköllunga (50 bon). **Munkedal:** Askeslättesjön, Hede (7 bon). **Tanum:** Älleliens grustag, Naverstad (41 bon). **Fenologi:** Första vårobs 24 april, sista för hösten 22 september.

Ladusvala *Hirundo rustica*

Fenologi: Första vårobs 2 april (nästa kom 12 april), sista för hösten 15 oktober. Det förstnämnda fyndet är förmodligen det tidigaste som gjorts i Bohuslän.

Hussvala *Delichon urbicum*

Fenologi: Första hussvalan för året sågs 22 april, sista 19 september.

Större piplärka *Anthus richardi* Rr

Två fynd detta år: 1 ex sträckte mot SO vid Vetteberget, Stenkyrka, Tjörn 2 oktober (Nils-Erik Nilsson) och 1 ex Mjölkekilen, Koön, Kungälv 13 oktober (Erik Hansson). Ny art för Kungälv, och elfte året i följd med fynd av ”större pip”. Därmed föreligger 24 fynd (25 ex) i landskapet; samtliga har gjorts under perioden 14 september–4 november. September har 10 fynd och oktober 12, medan 2 är från början av november. Kommunfördelning: Sotenäs 7 ex, Tjörn 6, Hisingen 4, Strömstad 2, Öckerö 2, Uddevalla 1, Orust 1, Stenungsund 1 och Kungälv 1. Ett diagram över förekomsten i Bohuslän 1965–2009 återfinns i 2010 års nummer av *Fåglar i Bohuslän* (dvs Fågelåret 2009).

Trädpiplärka *Anthus trivialis*

Fenologi: Första vårobs 15 april, sista för hösten 11 oktober.

Vattenpiplärka. Kärrsviken, Rörö 26 december 2009. Foto: Björn Dellming (www.pbase.com/dellming)

Rödstrupig piplärka *Anthus cervinus*

Hela 17 fynd (18 ex) gjordes under perioden 26 augusti–8 oktober, vilket är den högsta årssumman hittills i landskapet. Det tidigare rekordåret var 2003, med 16 fynd (17 ex). Tjörnfyndet tycks vara det första som gjorts i kommunen på 15 år. Samtliga obsar redovisas nedan.

1 ex G:a soptippen, S-ad 26 aug (Matti Åhlund). 1 ex mot S Marstrandsön, K-v 30 aug (Peter Strandvik). 2 ex str Rörö, Ö-ö 31 aug (Thomas Karlsson). 1 ex mot SO Kårsund, Klövedal, T-n 2 sep (Per Undeland). 1 ex Stranderäng, L-l 3 sep (Christer Olsson). 1 ex mot S Barlindenäset, Instön, K-v 4 sep (Ola Erlandsson). 1 ex Lagmansholmen, H-n 5 sep (Staffan Larsson m fl). 1 ex Nord-Koster, S-ad 5 sep (Torgny Nordin). 1 ex mot S Ängås, Svanesund, O-t 6 sep (Thomas Liebig). 1 ex Torslandaviken, H-n 9 sep (Magnus Persson). 1 ex mot S Nötholmen, Hönö, Ö-ö 11 sep (Martin Oomen m fl). 1 ex Holmen, Lane-Ryr 11 sep (Hans Petersson). 1 ex Trollered, Säve, H-n 13 sep (Olof Persson). 1 ex str Hönö, Ö-ö 16 sep (Olof Armini). 1 ex Lagmansholmen, H-n 17 sep (Magnus Persson). 1 ex mot S Barlindenäset, Instön, K-v 20 sep (Ola Erlandsson). 1 ex Grosshamn, Ramsvikslandet, S-s 8 okt (Lennart Hermansson, Owe Hougström, Jan Johansson).

Vattenpiplärka *Anthus spinoletta* Rr

En enda vattenpiplärka sågs under början av året: 1 ex Kärrsviken, Rörö, Öckerö 4–14 januari (Uno Unger, Magnus Unger, David Lundgren, Magnus Rahm). Detta var säkerligen samma fågel som sågs på lokalen 12 november–26 december 2009, varför landskapets fyndsiffror ligger kvar på ca 48 fynd av totalt omkring 60 ex. Se foto ovan!

Engelsk sädesärla. Hjälvik, Öckerö 28 mars 2010. Foto: Hans Falklind (www.falknatur.se)

Gulärla *Motacilla flava*

Minst 1-2 par häckade vid Torslandaviken, Hisingen. Indikationer på häckning noterades också vid Lilla Oxhagen, Hisingen. **Fenologi:** Första gulärlan noterades 25 april, sista för hösten 5 oktober. **Högre sträcksiffra:** Vid Kårsund, Klövedal, Tjörn räknade Per Undeland in 393 sydoststräckande ex under någon morgontimme den 27 augusti.

Forsärla *Motacilla cinerea*

Vinterfynden av forsärla har ökat fyra år i sträck, men klimatet satte stopp för detta under 2010. Ett enda rent vinterfynd har rapporterats, nämligen 1 ex som uppehöll sig vid Strävlidens reningsverk, Stenungsund 8–23 januari (Magnus Larsson m fl). Nästa fynd kom 2 mars, och det därefter 11 mars. Sista obsen för året gjordes 10 november, också den vid ovan nämnda reningsverk.

Sädesärla *Motacilla alba*

Inga vinterfynd har rapporterats. **Fenologi:** Första ärlan sågs 6 mars, den nästföljande 16 mars. Näst sista fågeln för året sågs 14 november, och den allra sista 26 november.

Engelsk sädesärla *Motacilla alba yarrellii* Rr

Under 2009 rapporterades inga fåglar tillhörande denna ras från landskapet, men

detta år sågs tre ex under andra halvan av mars; fynddetaljer nedan. Öckerö-fågeln finns på foto på föregående sida!

1 ex Åstol, T-n 19–20 mar (Anders Alander). 1 3K+ hona Hjälvik, Öckerö 27–28 mar (Hans Zachrisson, Hans Falklind, Bengt Karlsson). 1 2K+ hane Tofta gård, Lycke, K-v 29 mar (Lars Petersson, Lennart Hermansson, Peter Strandvik).

Sidensvans *Bombycilla garrulus*

Under våren sågs som mest 350 ex, en flock som sågs vid Lasarettet, Uddevalla 2 februari (Magnus Bladh), och den sista rapporten är från 8 april. Första höstnoteringen kom 5 oktober, och den högsta rapporterade siffran under efteråret är 500 ex på Hamburgö, Tanum 24 oktober (Jan-Åke Hansson).

Näktergal *Luscinia luscinia*

Drygt 190 sjungande fåglar har rapporterats, varav Hisingen står för mer än en tredjedel. Årets första inrapporterade sjungande näktergal hördes redan 27 april vid Torslandaviken, Hisingen – nytt fenologirekord med två dagar. Kommunfördelning nedan.

S-ad	T-m	S-s	M-l	L-l	U-a	L-E	O-t	T-n	S-nd	K-v	H-n	Ö-ö
5	4	23	10	5	0	2	20	10	1	25	70	18

Blåhake *Luscinia svecica*

34 ex inräknades under året, varav 23 ex under vårsträcket (13–21 maj) och 11 ex under höststräcket (23 augusti–16 september), vilket är en god årssumma. Ett diagram över artens förekomst 1976–2008 återfinns i *Fåglar i Bohuslän 1/2009*. Strömstad och Öckerö hade de högsta summorna (11 respektive 6 ex), medan Orust saknar fynd även detta år. Samtliga observationer utom en gjordes på öar eller kustnära lokaler. Strömstad och Öckerö toppade kommunligan med 11 ex respektive 6 ex.

Svart rödstjärt. Hona med två hungriga ungar vid Kasen, Uddevalla 4 juni 2010.
Foto: Ingemar Pettersson (www.ipnaturfoto.se)

Blåhake. Hyppeln, Öckerö kommun 13 maj 2010. Foto: Martin Oomen.

Svart rödstjärt *Phoenicurus ochruros*

Ett par häckade vid Kasen i Uddevalla (Peter Nilsson, Ingemar Pettersson m fl). Se foto på föregående sida! Ännu en hane fanns på lokalen 19 april–30 maj; bl a har Reino Andersson rapporterat 1 ad + 1 2K hanar i revirstrider det förstnämnda datumet. Tillfälligt sjungande hanar har också rapporterats från Lysekils centrum och två industriområden på Hisingen. Arten noterades under perioden 30 mars–10 oktober; samtliga fynd (utom häckningen) återfinns nedan.

Förår: 1 2K+ hane Råssbyn, Forshälla, U-a 30 mar (Peter Backman). 1 hona Restad, Krokstad, M-l 2 apr (Lillbeth Johansson, Olle Johansson, genom Joachim Thelin). 1 honf Mjölkekilen, Koön, K-v 9 apr (Peter Strandvik). 1 hane Ullstorp, Kareby, K-v 14 apr (Pelle Melander Ekberg). 1 sj hane Färgareskolan, Lysekil 26–27 apr (Andreas Nyström Wendt, Bertil Berntsson). 1 hane Vallerö, O-t 14 maj (Thomas Liebig, Stefan Oscarsson, Christer Lind). 1 sj Tingstads industriområde, H-n 18 maj (Annika Wetterberg, Per Lundgren). 1 sj hane Orrekulla industriområde, H-n 19 maj (John-Eric Thore). **Efterår:** 1 ad hane Varvet, Bovallstrand 20 jul och 1 honfärgad samma lokal 27 jul (Aimon Niklasson). 2 ex Båtevik, Rönnäng, T-n 28 jul (Lars Elmqvist). 1 1K Kråkudden, Hönö, Ö-ö 20–21 aug (Per Björkman m fl). 2 ex Fröländ, U-a 18 sep (Jan Johansson, Jörgen Olsson, Peter Johansson m fl). 1 honfärgad Måseskär, O-t 10 okt (Stefan Malm, Jan Johansson, Lennart Hermansson m fl).

Rödstjärt *Phoenicurus phoenicurus*

Fenologi: Första vårfyndet gjordes 21 april, sista under hösten 16 oktober.

Buskskvätta *Saxicola rubetra*

Fenologi: Första vårobsen gjordes 25 april, sista för hösten 9 oktober. Under

den sistnämnda månaden gjordes för övrigt tre observationer, detaljer nedan. Oktoberfynd får väl betraktas mer som undantag, men att arten kan bli kvar längre än så fick vi belägg för 20–21 november, då en honfärgad buskskvätta sågs vid Eklanda, Mölndal, Västergötland.

Sena fynd: 1 ex Fröland, Herrestad, U-a 2 okt (Hans Petersson). 1 ex Ramsö, Koster, S-ad 9 okt (Martin Kvarnbäck, Anton Kvarnbäck, Sune Westman). 1 ex Torslanda golfbana, H-n 9 okt (Mathias Theander).

Svarthakad buskskvätta *Saxicola torquatus* Rr

En hane tillhörande den västliga rasgruppen sågs detta år; se nedan för fynddetaljer. Elfte året i rad med observationer av arten i landskapet. Göteborg (Västergötland) hade för övrigt tre fynd av ensamma fåglar under april–maj.

Därmed har 52 fynd (56 ex) gjorts i Bohuslän, fördelade på 38 fynd (42 ex) av västliga, 5 fynd (5 ex) av vitgumpade och 9 fynd (9 ex) av ej rasbestämda.

”Västlig svarthakad buskskvätta” *Saxicola t. rubicola* Rr

En hane uppträdde vid Mollön, Uddevalla 1–3 april (Jan Johansson, Peter Nilsson m fl). Detta var tredje gången arten sågs på lokalen. Se också föregående text.

Stenskvätta *Oenanthe oenanthe*

Fenologi: Första vårobsen gjordes 26 mars, sista under hösten 1 november.

Ringtrast *Turdus torquatus*

190 ringtrastar sågs under vårsträcket, som pågick mellan 2 april–21 maj, medan 5 ex sågs under höststräcket 24 september–24 oktober. Sammanlagt alltså 195 ex, den fjärde högsta årssumman hittills, trots att några större ansamlingar inte noterades i mellersta Bohuslän denna vår. Högsta antalet var de 12 ex som sträckte mot N i en flock vid Öxnäs, Säve, Hisingen 19 april (Bo Brinkhoff, Andreas Hagström), samtidigt som 2–4 stationära fåglar fanns på lokalen.

Vi har tidigare uppgett att 2008 skulle vara det bästa året någonsin, men detta är felaktigt: den högsta årssumman är från 1988, då otroliga 389 ex (382 ex under våren och 7 under hösten) rapporterades från Bohuslän norr om Nordre älv.

Det näst bästa året är därmed 2008 (230 respektive 10 ex) och det tredje bästa 2007 (190 respektive 10 ex), men då ingår också uppgifterna från Öckerö och bohusdelen av Hisingen.

Björktrast *Turdus pilaris*

Höga antal: Två rapporter med 1000 björktrastar eller fler finns detta år: 2500 ex Ödsmål, Stenungsund 23 oktober (Thomas Liebig, Martin Samuelsson) och 1000 ex Lycke, Kungälv 6 november (Lars Viktorsson).

Taltrast *Turdus philomelos*

Vinterfynd: Två januari- och två februarifynd har rapporterats, samtliga gällande ensamma fåglar. Nästa fynd kom 19 mars. I december gjordes sex fynd (gällande

3-7 ex), ett (1 ex) på Åstol, Tjörn och resterande (2-6 ex) på Hönö. Fynddetaljer nedan.

Januari-februari: 1 ex Holmen, Lane-Ryr, U-a 9 jan (Hans Petersson). 1 ex Hönö kyrkogård, Ö-ö 28 jan (Christer Cederfalk, Hasse Persson). 1 ex Hönö 7 feb (Daniel Gustafsson, Hampus Lybeck m fl). 1 ex Kyrkenorum, S-nd 18 feb (Anna Hougström). **December:** 1 ex Nordres tånge, Hönö, Ö-ö 6 dec (Martin Oomen). 1 ex Slingan, Hönö 11 dec (Lennart Bogren). 2 ex Dannekroken, Hönö 12 dec (Tina Widén) och 1 ex samma lokal 14 dec (Birger Kaiser). 1 ex Åstol, T-n 19 dec (Anders Alander). 1 ex Ersdalen, Hönö 31 dec (Uno Unger).

Dubbeltrast *Turdus viscivorus*

Under januari–februari gjordes tjugo fynd (totalt 22 ex), medan sista höstfyndet kom 17 november.

Gräshoppsångare *Locustella naevia*

Sammanlagt har ca 62 sjungande fåglar rapporterats. Som vanligt dominerar Hisingen stort (ca 34 ex), följd av Tanum (9), Kungälv (8), Uddevalla (4), Munkedal (3), Stenungsund (2), samt Lysekil och Sotenäs (vardera 1). Arten hördes under perioden 29 april–19 juli.

Flodsångare *Locustella fluviatilis*

En fågel sjöng vid Nedre Lycke, Foss, Munkedal 13 juli (Anders Balksten). Andra fyndet i Munkedal, det tidigare gjordes året innan! Femte året i rad med fynd av arten. Detta innebär att 34 fynd (lika många ex) nu gjorts i landskapet. De fördelar sig på Kungälv 10, Uddevalla 8, Hisingen 7, Tanum 2, Strömstad 2, Lysekil 2, Munkedal 2 och Stenungsund 1. Se *Fåglar i Bohuslän 2010* (Fågelåret 2009) för ett diagram över förekomsten 1965–2009.

Sävsångare *Acrocephalus schoenobaenus*

Totalt har ca 64 sjungande fåglar rapporterats, den högsta siffran hittills. Som vanligt återfanns nästan samtliga i den södra delen av landskapet, närmare bestämt i Hisingens bohusdel (ca 40 ex) och i Kungälv (11). Övriga sjungande sävsångare fördelades på Orust 2, Tjörn 2, Stenungsund 2, Tanum 2, Strömstad 2, Lysekil 1, Sotenäs 1 och Öckerö 1. Spridningen i landskapet var som synes ovanligt god – de enda kommuner som saknade fynd var Uddevalla, Munkedal och Lilla Edet. Den tidigaste sjungande fågeln hördes 29 april, den sista 11 juli. Årets sista notering utgörs av en fågel som sågs vid Kyrkoruinens båtslip 5 oktober (Owe Hougström), kanske den senaste obsen någonsin i Bohuslän. De näst senaste noteringarna under året var från 11 september.

Kärrsångare *Acrocephalus palustris*

Fenologi: Arten hördes sjunga under perioden 13 maj–16 juli. Årets sista fynd gjordes vid Industriängarna 2 oktober, då en 1K-fågel kontrollerades efter att ha märkts på lokalen 30 september (Thomas Liebig, Martin Samuelsson, Patrik

Bengtsson m fl). Detta är kanske det senaste fynd som gjorts i landskapet. Den näst senaste noteringen under året var från 6 september.

Rörsångare *Acrocephalus scirpaceus*

Fenologi: Den första fågeln sjöng 28 april, medan den sista hördes 15 augusti. Tre fynd gjordes under oktober, det senaste den 17:e.

Trastsångare *Acrocephalus arundinaceus*

För andra året i rad sjöng fyra trastsångare i landskapet, två i Strömstad och en vardera i Tanum och på Hisingen. Fynddetaljer nedan. Totalt har nu 30 fynd (31 ex) gjorts i Bohuslän, fördelade på Hisingen 8, Orust 6, Uddevalla 5, Kungälv 4, Strömstad 4, Tanum 2 och Sotenäs 1. Se *Fåglar i Bohuslän 2010* (Fågelåret 2009) för ett diagram över förekomsten 1965–2009.

1 sj Torslandaviken, H-n 23 maj–5 aug (Håkan Thorstensson m fl). 1 sj Ejgdetjärnet, Kämpersvik, T-m 31 maj–26 jun (Hans Pettersson, Jan Johansson, Peter Nilsson m fl). 1 sj Hålkedalskilen, S-ad 2 jun (Lars Åke Karlgren, Stefan Karlsson). 1 sj Lunden, Strömsvattnet, S-ad 21 jun (Lars Åke Karlgren).

Härmsångare *Hippolais icterina*

Fenologi: Första sjungande fågeln rapporterades 12 maj, sista fyndet för året gjordes 23 augusti (en individ som ringmärktes av Björn Zachrisson vid Sudda, Hönö).

Höksångare *Sylvia nisoria*

Även detta år häckade ett par vid Tjurpannan, Tanum, och resultatet blev en flygg unge (Andreas Gullberg, Tommy Ek m fl). Fåglar sågs och hördes på lokalen under perioden 6 juni–17 augusti (Stefan Malm, Torbjörn Arvidsson m fl). Därutöver sjöng 1 ex vid Äng, Lyr, Orust 15–16 juni (Thomas Liebig m fl), och slutligen ringmärktes 1 1K-fågel vid Sudda, Hönö, Öckerö 2 september (Björn Zachrisson m fl). Datumet för den sistnämnda ungfågeln är typiskt. Se också artikeln om artens förekomst och historik i *Fåglar i Bohuslän* 1/2011.

Komplettering. Ett permanent revir Storö, Väderöarna, T-m i maj 1988 (Kåre Ström, muntligen).

Ärtsångare *Sylvia curruca*

Fenologi: Första obsen gjordes 26 april, sista för året så sent som 7 november, då Jan Artursson träffade på en stjärtlös ärtsångare på Hållö, Sotenäs. Det näst senaste fyndet gjordes 14 oktober.

Törnsångare *Sylvia communis*

Fenologi: Första fyndet gjordes 29 april, sista 24 september.

Trädgårdssångare *Sylvia borin*

Fenologi: Första fyndet gjordes 10 maj, sista 9 oktober; näst sista fågeln sågs 29 september.

Svarthätta *Sylvia atricapilla*

När det gäller vinterfynden sågs sju fåglar under januari–februari och två under december. Under den förstnämnda perioden gjordes nästan samtliga fynd i den södra delen av landskapet; under december var det Tanum som gällde. Mars saknar fynd; den första observationen efter januari–februari gjordes 1 april. Den första sjungande svarthättan hördes 19 april.

Januari-februari: 1 hona Hällsvik, Torslanda, H-n 2 jan (Niklas Aronsson). 1 hane Mellangården, Björlanda, H-n 6 jan–21 feb (Ninnie Lundgren m fl). 1 hane Instön, K-v 9 jan (Ola Erlandsson). 1 hane Fotö, Ö-ö 16 jan (Uno Unger, Magnus Unger). 1 hane Röd, Ödsmål, S-nd 22 jan (Thomas Liebig). 1 ex Lysekil 23 feb (Anders Fransson). 1 hane Hällsvik, Torslanda, H-n 28 feb (Gunilla Midbratt). **December:** 1 hona Hamburgö, T-m 18 dec (Jan-Åke Hansson). 1 hane Fjällbacka, T-m 21 dec (Lennart Elg).

Taigasångare *Phylloscopus inornatus* Rr

Två fynd gjordes detta år: 1 ex Slingan, Stora Höga, Stenungsund 23–25 september (Per Undeland m fl) och 1 ex Lilleby småbåtshamn, Björlanda, Hisingen 6 oktober (Peter Hamrén). Arten uteblev under 2009, efter att ha setts fyra år i rad. Inräknat årets fåglar har 31 ex påträffats i landskapet, och de fördelar sig så här mellan kommunerna: Öckerö 9 ex, Tanum 4, Uddevalla 3, Kungälv 3, Stenungsund 3, Strömstad 2, Sotenäs 2, Lysekil 2, Hisingen 2 och Orust 1. När är det dags för grönsaksfynd på Tjörn, i Munkedal och Lilla Edet?

Grönsångare *Phylloscopus sibilatrix*

Fenologi: Första grönsångaren hördes sjunga 26 april, och den sista noteringen för året gjordes 29 augusti.

Gransångare *Phylloscopus collybita*

Fenologi: Första noteringen, som dessutom gällde en sjungande fågel, är från 20 mars, medan de två sista obsarna för året gjordes 11 november.

Lövsångare *Phylloscopus trochilus*

Fenologi: Den första lövsångaren för året hördes sjunga 16 april, medan höstens sista fågel sågs så sent som 14 oktober. Under perioden 2–14 oktober gjordes för övrigt fantastiska 15 fynd, gällande totalt 19 ex!

Brandkronad kungsfågel *Regulus ignicapilla* Rr

En sjungande hane hittades vid Hjälvik, Öckerö 13 april (Peter Hamrén), och vad som bedömdes vara samma individ sågs senare samma dag vid Horstebacke (Jon Håkansson). Därmed föreligger 12 fynd (lika många ex) i landskapet, fördelade på Orust 4, Öckerö 4, Sotenäs 2, Tanum 1 och Hisingen 1. Månadsfördelningen är april 7 ex, maj 4 och oktober 1.

Grå flugsnappare *Muscicapa striata*

Fenologi: Första fågeln sågs 6 maj, medan sista obsen gjordes 30 september.

Mindre flugsnappare *Ficedula parva*

Två ganska långstannande hanar har rapporterats: 1 2K hane Holma, Brastad, Lysekil 22 maj–8 juni (Mats Tunsvik m fl) och 1 ad hane Bråttkärr, Varekil, Orust 30 maj–17 juni (Anders Balksten m fl).

Halsbandsflugsnappare *Ficedula albicollis* Rr

Bohusläns femte fynd av arten gjordes detta år, nämligen 1 hane vid Björningsås, Hisingen 23 maj (Johan Svedholm). De fyra tidigare gäller också hanar, vilka sågs i Kungälv (1991 och 2001), Tanum (samma ex både 2001 och 2002) och Lysekil (2007), samtliga under maj–juni. Upptäcktsdatum för alla fem individerna ligger inom perioden 12–23 maj.

Svartvit flugsnappare *Ficedula hypoleuca*

Fenologi: Årets första observation gjordes 22 april, sista 24 september.

Skäggmes *Panurus biarmicus*

Häckning noterad vid Tofta kile, Kungälv med ca 20 par. Arten sågs under hela året på lokalen; toppnoteringen blev ca 60 ex 4 december (Peter Hvass m fl). Dessutom konstaterades häckning vid Metesten/Korseberget, Harestad, Kungälv, där minst 2 ungfåglar sågs i juli (Thomas Aronsson, Maria Aronsson). Därutöver har arten noterats under häckningstid enbart vid ett fåtal lokaler på hisingensidan av Nordre älv. Utanför Hisingen-Kungälv sågs skäggmesar uteslutande under hösten; fynduppgifter nedan.

Stenungsund: 10 ex Lilla Hällungen 3–4 okt (Lasse Svensson). Som mest 4 ex Källsby kile 14 nov–30 dec (Thomas Liebig m fl). **Öckerö:** Som mest 5 ex Rördammen 26 okt–2 nov (Ingemar Åhlund, Mats Raneström). 2 ex Lammholmsviken 16 nov (Bo Brinkhoff). Som mest 11 ex Sudda, Hönö 12–26 dec (Tina Widén m fl). **Strömstad:** 6 ex Hålkedalskilen 31 oktober (Lars Åke Karlgren). **Orust:** hörd Kollungeröd vatten och 9 ex Runns vatten 16 november (Stefan Oscarsson).

Sommargylling *Oriolus oriolus*

Tre tillfälligt sjungande gyllingar har rapporterats under sista majdekaden, och därmed har arten påträffats nio år i rad. Fynddetaljer nedan. Sammanlagt har nu 80 fynd (83 ex) gjorts i Bohuslän. Antalet exemplar fördelar sig så här mellan kommunerna: Hisingen 22, Uddevalla 12, Orust 10, Kungälv 9, Stenungsund 7, Lysekil 6, Strömstad 5, Tjörn 4, Munkedal 3, Tanum 2, Öckerö 2 och Sotenäs 1. Det är alltså bara Lilla Edet som saknar fynd. I 2010 års nummer av *Fåglar i Bohuslän* (Fågelåret 2009) finns ett diagram över artens uppträdande i landskapet 1965–2009.

1 sj Krokstad kyrka, M-l 20 maj (Stig Fredriksson, Svarteborg, genom Joachim Thelin). 1 sj Bubacka gård, Härnåset, L-l 25 maj (Willy Johansson). 1 sj Stillingsön, Myckleby, O-t 31 maj (Erland Svenungsson).

Törnskata *Lanius collurio*

Fenologi: Första törnskatan sågs 8 maj, sista för året 11 september.

Varfågel *Lanius excubitor*

Fenologi: Sista vårfyndet gjordes så sent som 16 maj, och det näst sista 13 april. Höstens första varfågel sågs 14 september.

Svartkråka *Corvus corone corone*

Åtta svartkråkefynd (9 ex) gjordes i landskapet detta år, sju (8 ex) under april–maj och ett i slutet av september.

1 ex mot N Härmanö, O-t 10 apr (Lasse Svensson). 1 ex Torslandaviken, H-n 25–29 apr (*Magnus Persson, Magnus Lundström, Jan-Åke Noresson). 1 ex Kråkudden, Hönö, Ö-ö 29 apr (Martin Oomen, Jon Håkansson, Stefan Svanberg). 2 ex Korsgården, Kolhättan, S-nd 1 maj (Thomas Liebig). 1 ex Modellflygbanan, S-nd 5 maj (Anders Melin). 1 ex Bottnafjorden, S-s/T-m 6 maj (Thomas Ring, Patrik Eld). 1 ex Hönö, Ö-ö 8 maj (Martin Oomen, Magnus Unger, Stefan Svanberg). 1 ex Ödsmåls kile, K-v 29 sep (Gunnar Wikman).

Rosenstare *Pastor roseus* Rr

En 2K rosenstare uppehöll sig vid Metesten, Harestad, Kungälv mellan 29 maj–3 juni (*Tomas Aronsson, Maria Aronsson, Peter Strandvik, Peter Hvass m fl). Se foto på sidan 7! Obsen kom inte till allmän kännedom medan fågeln var på plats, då området bedömdes vara känsligt. **Komplettering:** 1 ad Torslandaviken, Hisingen 13 juni 2002 (Pär Lydmark, Stefan Svanberg m fl). Därmed har 11 fynd (12 ex) gjorts i landskapet. *Fördelning mellan kommunerna:* Hisingen 4 ex, Öckerö 4, Kungälv 2, Tanum 1 och Sotenäs 1. *Fördelning på månader (och ålder):* maj 1 (2K, som sågs in i juni), juni 1 (ad), augusti 1 (ad), september 6 (1K), oktober 2 (1K). Förstafyndet gjordes så sent som 1996 och gällde en adult fågel vid Mjölkeröd, Tanum 3 augusti.

Gulhämpling *Serinus serinus* Rr

Ett vårfynd och ett sensommarfynd av ensamma fåglar: 1 ex mot SO vid Björlanda kile, Hisingen 25 april (Christer Fält) och 1 ex mot S vid Runsvallen, Ytterby, Kungälv 14 augusti (Lars Gustafsson). Elfte och tolfte fynden i landskapet (totalt 16 ex), fördelade på Uddevalla 4 fynd, Orust 2, Hisingen 2, Kungälv 2, Lysekil 1 och Sotenäs 1. Månadsvis fördelning: april 5 fynd, maj 4, juni 1 och aug 2.

Steglits *Carduelis carduelis*

Två konstaterade häckningar har rapporterats från Hisingen, och 1K-fåglar har setts från början av juli på flera platser i landskapet. Dessutom har minst tio lokaler med sjungande fåglar i maj–juni rapporterats, fördelade på Hisingen (2), Munkedal (2), Tanum (2), Orust (1), Stenungsund (1), Kungälv (1) och Lilla Edet (1). En mängd andra observationer under häckningstid föreligger också, varför dessa uppgifter säkerligen är missvisande. Hisingen stod för de största flockarna både under våret (50-60 ex 3–16 mars) och efteråret (40 ex 11 september).

Hämpling *Carduelis cannabina*

Fenologi: Första noteringen gjordes 20 mars, sista för året 4 november.

Vinterhämpling *Carduelis flavirostris*

Fenologi: Sista observationen för våren gjordes 30 april, första för hösten redan 31 augusti på Medholmarna, Hakefjorden, Kungälv (Håkan Aronsson). Ytterligare ett tidigt fynd, 1 ex Tjärnö, Strömstad 15 september (Daniel Gustafsson), därefter regelbundna observationer från 9 oktober. Största flocken under året var 50 ex vid Lycke, Kungälv 4–5 april (Owe Hougström, Anna Hougström m fl), dvs ungefär samma lokal och tidpunkt som förra årets maxnotering.

Bändelkorsnäbb *Loxia leucoptera*

Fjärde året i rad med bändelobservationer: 1 par Tröten, Lysekil 31 januari (Margareta Nilsson) och 1 ad hane+1 hona Lillhagsparken, Hisingen 15 februari–7 mars (Stefan Svanberg m fl). På den sistnämnda lokalen sågs året innan som mest 3 ex från 22 oktober och fram till 20 december.

Rosenfink *Carpodacus erythrinus*

Omkring 45 sjungande fåglar har rapporterats detta år, dvs samma siffra som under 2009. Den första rosenfinken hördes 13 maj och sista fyndet (gällande en sydsträckande fågel) för året gjordes 2 september. Flera enbart observerade fåglar har också rapporterats, bl a två honor på fågelmatningen (!) vid Holmen, Uddevalla 20 maj (Hans Petersson) och ett rastande par vid Norra Grundsund, Lysekil 27 juni (Stefan Larsson). Fördelningen av de sjungande fåglarna återfinns nedan.

S-ad	T-m	S-s	M-l	L-l	U-a	L-E	O-t	T-n	S-nd	K-v	H-n	Ö-ö
7	4	0	7	0	1	5	0	1	1	5	14	0

Tallbit *Pinicola enucleator*

Två fynd gjordes detta år, ett i januari och ett i december: 2 ex Ängklåvbukten, Saltö, Strömstad 24 januari (Matti Åhlund) och 4 rastande ex Råssbyn, Forshälla, Uddevalla 3 december (Peter Backman).

Stenknäck *Coccothraustes coccothraustes*

En del större antal noterades i slutet av januari och början av februari, och de fyra högsta siffrorna var som följer: 50 ex Baggehög, Jörlanda, Stenungsund 6 februari (Ulf Spennare, Marie Spennare), 48 ex Ljungskile, Uddevalla 30 januari (Hans Petersson, Peter Backman m fl), 38 ex Torreby, Foss, Munkedal 9 februari (Lennart Hermansson) och 25 ex Ljungskile 29 januari (Lars Sölsnaes).

Lappspurv *Calcarius lapponicus*

Totalt gjordes 36 fynd (42 ex) detta år, fördelade på 6 (10 ex) under perioden 25 mars–15 april och 29 fynd (31 ex) mellan 28 augusti–16 november, samt 1 fynd (1 ex) i december. Detta är den högsta årssumman sedan 2006, då 46 ex

rapporterades och de senaste vinterfynden gjordes. Hela 33 av årets 36 fynd gällde ensamma fåglar, 2 fynd 2 ex och 1 fynd 5 ex i en flock. Detaljerna för decemberfyndet och flocken återfinns nedan.

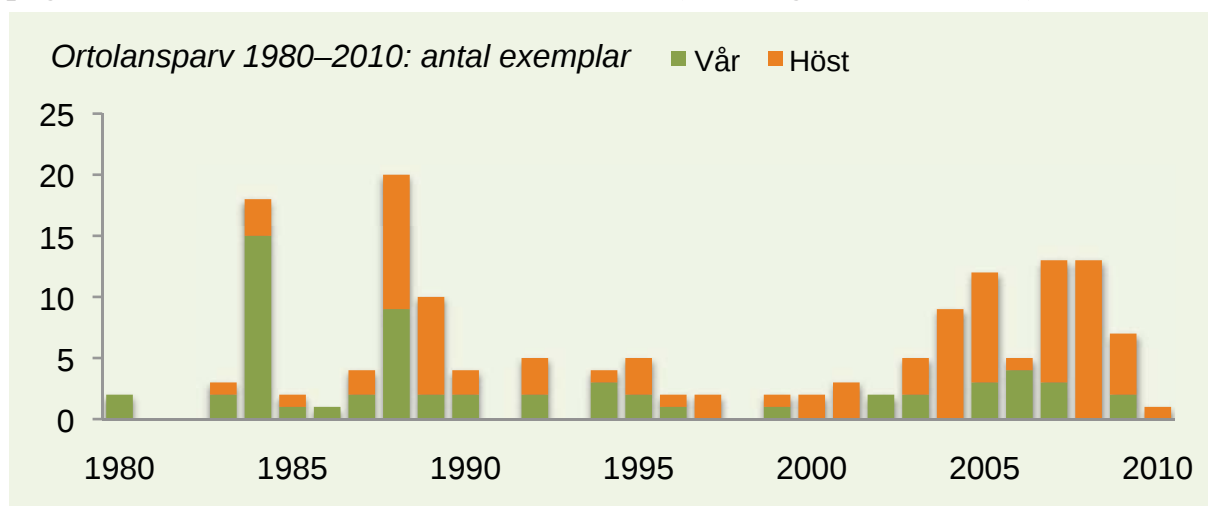
Vinterfynd: 1 ex Äspekullen, Säve, H-n 13 dec (Uno Unger). **Flocken:** 5 ex mot NO Kråkudden, Hönö, Ö-ö 9 apr (Bo Brinkhoff, Ola Wennberg, Nils Abrahamsson).

Snösparv *Plectrophenax nivalis*

Fenologi: Sista vårobsen gjordes 4 april och första höstobsen 22 september. Inga stora flockar har rapporterats; under våren var maxsiffran 20 ex och under efteråret 25 ex.

Ortolansparv *Emberiza hortulana*

Ett enda fynd av ortolansparv gjordes detta år: 1 ex Torslandaviken, Hisingen 27 augusti (Magnus Persson). Detta är den lägsta årssumman som noterats sedan 1998, då ingen fågel rapporterades (se diagram nedan). Arten har det svårt i Västeuropa; i Sverige återstår blott 20% av populationen, efter en minskning som pågått sedan åtminstone slutet av 1980-talet (Vår Fågelvärld 4/2001).

Videsparv *Emberiza rustica* Rr

En hane påträffades oväntat vid en fågelmatning i Rörvik, Grebbestad, Tanum 3 april (Gunnar Andersson). Se också notisen och fotot i *Fåglar i Bohuslän* 1/2011. Detta är blott 6:e fyndet (lika många ex) i landskapet. Kommunfördelningen är Tanum 2, Kungälv 2, Uddevalla 1 och Strömstad 1, medan månadsfördelningen är april 2, maj 1, september 2 och oktober 1. Det förra aprilfyndet gjordes alldeles i slutet av månaden; årets är alltså långt tidigare och tyder möjligen på att fågeln övervintrat i norra Europa. Vintertid återfinns arten normalt i Sydostasien.

Sävspärp *Emberiza schoeniclus*

Vinterobservationer: Hela 15 fynd (32 ex) gjordes i januari–februari, varav 10 ex vid Torslandaviken 12 januari (Hans Falklind). Den första sjungande sävspärpen rapporterades 24 mars, medan den sista fågeln för hösten sågs 13 november.

Så här rapporterar du

En fågelrapport blir ingenting utan rapportunderlag, och det är du som står för rapporterna. Vissa rapporterar allt de ser, andra väljer ut det viktigaste. Hur du gör avgör du själv. Det viktigaste är att du rapporterar.

När?

Vi rekommenderar att du rapporterar dina fynd så snart som möjligt efter observationstillfället. Dels för att det kan finnas andra personer som är intresserade att se just det du sett, och dels för att det minskar risken att du glömmar av att rapportera senare. Vill du trots allt skicka en årssammanställning är det naturligtvis bättre än att inte rapportera alls. Adress hittar du nedan.

Vad?

Rapporterar du till Artportalen (se nedan) är det helt upp till dig hur mycket du rapporterar. Vill du lägga in alla dina fynd går det bra, vill du bara lägga in en del går också det bra. Vi vill dock gärna att du åtminstone rapporterar motsvarande det vi presenterar i den här fågelrapporten. För en detaljerad **rapportmall** art för art, se www.artportalen.se/birds/fyndstatus.asp (välj *Bohuslän* under rapportområde och klicka på *Ändra urval*).

Hur?

Vi rekommenderar att du rapporterar dina fynd via Artportalen (Svalan) på adress www.artportalen.se/birds. Inmatning kan göras direkt via onlineformulär eller via Excel, och är smidigt när man väl fått in vanan. Hjälp att komma igång hittar du på www.kustobsar.se under sektionen *Rapportera*. Om du saknar tillgång till internet går det fortfarande bra att skicka in en årssammanställning till nedanstående adress (om du har minsta möjlighet att själv lägga in dina fynd är vi mycket tacksamma om du gör det eftersom det besparar oss mycket arbete).

Raritetsrapporter

För vissa fynd (rariteter och extremt tidiga/sena fynd) kräver vi att en beskrivning av fyndet lämnas in. Om det finns bilder på fågeln behöver beskrivningen inte vara lika omfattande som när bilder saknas. Har du rapporterat dina fynd via Artportalen (se ovan) kommer observationen att finnas under rubriken *Odokumenterade Rk- och Rrk-arter* (även kallad *skuldlistan*) som visas på första sidan när du loggat in. Följ länkarna och fyll i din rapport direkt på skärmen. Vill du skicka in en rapport via post eller e-post använder du adresserna nedan. Vi ser dock helst att rapporten läggs in via Artportalen. Vilka arter som kräver beskrivning framgår av rapportmallen (se ovan).

Rapportmottagare Lars Viktorsson, Stenbackevägen 5, 451 34 Uddevalla
E-post: lars.v@spray.se Tel 0522-860 37

Ovanstående text är plagierad från Fåglar i Göteborgstrakten 2007

BohOF-prylar

Nu kan ni handla några prylar med vår fina logga på. Loggan är ett broderat märke som sitter på alla produkter förutom de som är närmast kroppen för att inte tappa passform. Därför är det screentryck på bl a T-shirtsen. Överskottet går oavkortat till BohOF för bl a fågel-skydd och att utöka intresset för ornitologi i Bohuslän.

Mer information
finns på
www.bohof.com

Bo lugnt och skönt i våra stugor och lägenheter
mitt i Ramsvikslandets naturreservat.

Öppet året om

Helena & Martin Bohlin

Ramsviks Övergård

Hunnebostrand

0523-581 84

070-494 38 26

martin.bohlin@telia.com

www.ramsviksovergard.se

Foto: Elvor Ohlin (<http://picasaweb.google.se/Elvorfoto>)

Styrelsen i Bohusläns Ornitologiska Förening

(gäller fram till årsmötet 2012)

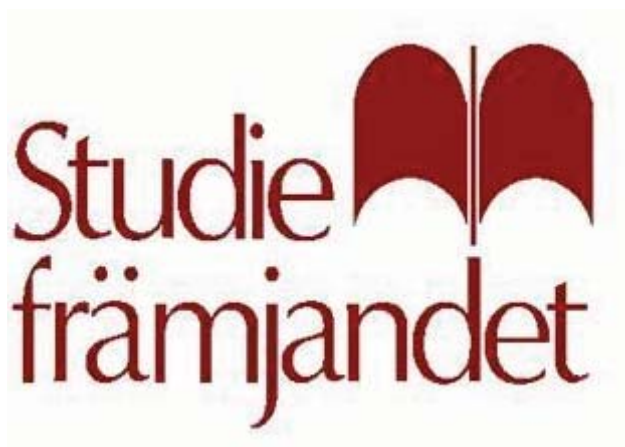
Ordförande	Ove Hougström owe.hougstrom@telia.com Tel 0303-818 23, mobil 0703-46 55 01
Sekreterare	Kenneth Johansson kennethgjohansson@telia.com Tel 0522-375 24, mobil 0702-31 65 91
Kassör	Stefan Malm stefan.malm@statoil.com Tel 031-43 34 00, mobil 0738-00 86 07
Kläder & aktiviteter	Sussie Carlström sussie@alltidreklam.se Tel 0522-184 01, mobil 0736-90 41 60
Program & aktiviteter	Lennart Hermansson kurt.lennart@telia.com Tel 0524-213 38, mobil 0702-67 05 84
Redaktör & web	Thorbjörn Arvidsson thorbjorn.arvidson@bohuslaningen.se Tel 0303-819 35, mobil 0702-38 73 04
Fågelskydd	Jan Artursson soteguiden@telia.com Tel 0523-301 31, mobil 0703-53 70 62

Kommunombud

Kungälv	Gunnar Wikman	Tel 0303-22 00 62
Lysekil	Mats Tunsvik	Tel 0523-403 44
Munkedal	Joachim Thelin	Tel 0524-127 93
Orust	Stefan Oscarsson	Tel 0304-107 54
Sotenäs	Jan Artursson	Tel 0523-301 31
Stenungsund	Magnus Larsson	Tel 0303-845 33
Strömstad	Kent Wilhelmsson	Tel 0526-127 55
Tanum	Göran Strömberg	Tel 0525-292 95
Tjörn	Per Undeland	Tel 0738-54 24 64
Uddevalla	Ronny Charlesson	Tel 0522-233 61

Rapportmottagare

Lars Viktorsson	Stenbackevägen 5, 451 34 Uddevalla E-post: lars.v@spray.se Tel 0522-860 37
-----------------	---

Bohusläns Ornitologiska Förening 2011